



Colegio  
San José  
Lugo



# PLAN CONVIVENCIA

2016/17-2019/20

“HACEMOS ESCUELA,  
EDUCAMOS PERSONAS”



Colegio  
San José  
Lugo



## ÍNDICE

<b>1. Fase de sensibilización</b>	<b>3-6</b>
<b>2. Fase de diagnóstico</b>	<b>6-43</b>
<b>3. Fase de concreción do plan</b>	<b>43-53</b>
<b>4. Fase de seguimento e avaliación</b>	<b>53-60</b>
<b>5. Dereitos e deberes da Comunidade Educativa</b>	<b>74-77</b>



## PLAN DE CONVIVENCIA 2016/17-2019/20

### FASE 1ª DE SENSIBILIZACIÓN: QUÉ E POR QUÉ DO PLAN

Os referentes a usar nesta fase son:

- Constitución da Comisión de Convivencia
- Campaña de sensibilización
- Reunións explicativas con distintos sectores da comunidade educativa: ciclos, departamentos, titorías co alumnado, AMPA...
- Cuestionario de convivencia masivo

#### 1. Creación da Comisión de Convivencia

Terá carácter consultivo e constituirase no seo do Consello Escolar.

Os integrantes da Comisión de Convivencia nos centros educativos serán nomeados pola persoa responsable da dirección do centro.

Composta por:

- O presidente da mesma é o Director Xeral do centro educativo: Dona Eulalia López Lorca .
- A persoa titular do centro, no caso dos centros concertados: Dona Eulalia López Lorca.
- Representante do alumnado: Cristina Ouro 3º ESO
- Representante do profesorado: Dona María del Mar Fernández
- Representante das familias:
- Representante do PXA: Dona Mari Paz Carricoba
- Persoa que ocupa a Xefatura do Departamento de Orientación: Don José Manuel Villasante.

Un dos membros da Comisión actuará como Secretario é redactará a acta das súas reunións. Fará tres reunións anuais (excepto circunstancias extraordinarias).

Funcións:

- Elaborar o Plan de Convivencia do centro e as demais actuacións derivadas do seu desenvolvemento, seguimento, avaliación e revisión. Dito Plan ten que ser aprobado polo Consello Escolar tal como se recolle no artigo 10 da Lei 4/2011.
- Realizar o seguimento dos compromisos de convivencia suscritos no centro.
- Velará pola correcta aplicación do disposto na normativa existente e en materia de convivencia e no plan e normas de convivencia.



Colegio  
San José  
Lugo



- Elevar ó Consello Escolar e recoller na Memoria anual da Comisión de Convivencia as iniciativas tendentes a previr e resolver conflitos de convivencia, mellorar a convivencia e fomentar o respecto mutuo e tolerancia no centro educativo e dar conta a este das actuacións desenvolvidas e das correccións e medidas disciplinarias impostas cando menos dúas veces ao curso.

Funcións por delegación do Consello Escolar:

- Dinamizar todos os sectores da comunidade educativa, incorporando as súas iniciativas no procedemento de elaboración, desenvolvemento, seguimento e revisión do plan de convivencia do centro
- Adoptar as medidas preventivas necesarias para garantir os dereitos de todos os membros da comunidade educativa e o cumprimento das normas de convivencia do centro
- Propoñerlle ao consello escolar as medidas que considere oportunas para mellorar a convivencia, así como dar conta a este, cando menos dúas veces ao longo do curso, das actuacións desenvolvidas e das correccións e medidas disciplinaria impostas.
- Propoñer á Dirección do centro, se é o caso, persoas que poidan formar parte do Equipo de Mediación.
- Coñecer o cumprimento efectivo das correccións e medidas correctoras nos termos que foran que forma impostas e informar ao consello escolar sobre o grao de cumprimento da normativa vixente.
- Realizar o seguimento dos compromisos de convivencia subscritos no centro
- Impulsar accións dirixidas á promoción da convivencia, especialmente o fomento de actitudes para garantir a igualdade entre mulleres e homes, a igualdade de trato de todos os membros da comunidade educativa e a resolución pacífica dos conflitos.
- Elaborar unha memoria anual sobre a análise da convivencia e conflitividade no centro, no que se reflectan as iniciativas no ámbito do centro sobre a materia. Este informe será trasladado ao Consello Escolar e ao correspondente servizo territorial de Inspección Educativa.

Posibilidade de asesoramento/colaboración:

Cando a Comisión de Convivencia o considere oportuno, e co obxecto de que informen no ámbito das súas respectivas competencias, poderá socilitar:

- O asesoramento de profesionais do Departamento de Orientación que interveñen no centro.

- Colaboración:

Do profesorado titor relacionado co tema que se analice.

Do educador/educadora social do concello onde se atope o centro educativo.

Doutros profesionais segundo a problemática que se trate.



Colegio  
San José  
Lugo



Das asociacións do sector que poidan colaborar na mellora da convivencia.

A Comisión de Convivencia respectará o principio de Igualdade en todos os ámbitos de representación: alumnos, profesores, familias, PAS, titularidade do centro en igual proporción que no Consello Escolar.

## **2. Sensibilización sobre a necesidade de promover unha convivencia positiva**

A elaboración do Plan de Convivencia do Colexio San José-FEC pretende ser un documento que responda por unha banda, tanto a preocupación dende o ámbito educativo como social polo aumento da conflitividade social en xeral, e por outra ao ideario de centro que abandeiramos e que ten coma Misión propia do seu proxecto educativo:

*“Ser unha escola inspirada nos valores da familia de Nazaret que acompaña ás persoas no desenvolvemento do seu propio talento aprendendo nun ambiente transformador, de acollida e escoita e comprométese coa transformación do mundo dende a alegría do Evanxeo”.*

Isto esixe a transmisión e desenvolvemento de valores tales como o fomento da cultura do diálogo para a resolución pacífica de conflitos ou o respecto e mesmo o perdón e a misericordia para cos demais.

Ser un centro concertado de ideario cristián católico no casco urbano da cidade de Lugo esíxenos unha abordaxe da convivencia propia deste ámbito. As familias que matriculan aos seus fillos no noso colexio pertencen, na súa ampla maioría, a un nivel socioeconómico e cultural medio-alto e as relacións paterno-filiais son aceptables aínda que isto non exclúe algunha situación extraordinaria non exemplificante respecto á afirmación anterior que, en todo caso, non é relevante.

Cómpre sinalar que a maioría dos membros da comunidade educativa comparte o ideario e estilo educativo do colexio que se concreta na educación en valores que se imparte, o que axuda a garantir, dalgún xeito, o clima xeral de boa convivencia tal como aparecido reflectido na valoración que fai a comunidade educativa unha vez feita a análise sobre o clima de convivencia no centro (pódense consultar os resultados no título 1: *Análise da situación, partindo dun diagnóstico previo da convivencia no centro* deste Plan).

A raíz da publicación da Lei de Convivencia 4/2011, do 13 de xuño e o Decreto 8/2015 do 8 de xaneiro que a desenvolve e que inclúe a elaboración (que no noso caso se traduce nunha revisión do plan anterior) dun Plan de Convivencia e Normas de Convivencia axeitado a cada centro tendo en conta determinadas premisas establecidas no ordenamento xurídico anteriormente citado, preséntasenos, entón, a posibilidade de reflexionar e medrar sobre un dos principais obxectivos do sistema educativo: ensinar a convivir e ser persoa.

Concibimos este Plan como un elemento esencial dentro da nosa tarefa educativa que contribúe á transmisión e desenvolvemento dos valores nos que se basea o ideario do Colexio San José-FEC e que favorecen a liberdade persoal e a tolerancia dentro dos principios



democráticos de convivencia, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a igualdade, o respecto, a xustiza e a prevención e resolución pacífica dos conflitos.

### **FASE 2ª DE DIAGNÓSTICO: QUE E COMO SOMOS, COMO ESTAMOS E QUE FACEMOS**

Referentes ou instrumentos que hai que utilizar

- PEC para o 2.2 Características de centro e do seu contorno (que e como somos)
- Modelos de rexistro para a análise da realidade do centro en materia de convivencia e clima escolar; cuestionarios para a avaliación da convivencia nos centros educativos; entrevistas, enquisas, outros para o 2.3 Análise da realidade do centro en materia de convivencia e clima escolar (cómo estamos)
- NOF en vigor; informes, avaliacións e memorias dos plans do centro que incidan na convivencia escolar (PAT, PC, PMP, PAT, PAC, PXA, A concreción curricular, respecto do desenvolvemento das competencias básicas e da metodoloxía empregada. Contribucións da comunidade escolar; Análise das accións que xa se realizan no centro en cada ámbito xeral de mellora da convivencia para p 2.4 Análise das medidas e actuacións actuais (que facemos)

**Diagnóstico da situación en todos os ámbitos educativos de relevancia para a convivencia. Analizar a realidade, aspectos que funcionan, dificultades e causas profundas.**

#### **1. Características do centro e do seu contorno que contextualizan a intervención educativa.**

Ser unha comunidade educativa católica con carisma de unidade e atenta aos signos dos tempos e en constante diálogo coa fe e a coa cultura preocupada por axudar aos seus alumnos, profesores e PAS a desenvolver ao máximo o seu propio talento, a súa liberdade e a súa felicidade, esíxenos unha abordaxe da convivencia fomentada no encontro cun mesmo, cos demais, coa contorna e co Deus que nos presenta Xesús no Evanxeo.

Tal como se reflectiu anteriormente as familias que matriculan aos seus fillos no noso colexio pertencen, na súa ampla maioría, a un nivel socioeconómico e cultural medio-alto e as relacións paterno-filiais son aceptables aínda que isto non exclúe algunha situación extraordinaria non exemplificante respecto á afirmación anterior que, en todo caso, non é relevante.

Non é relevante o número de alumnos inmigrantes matriculados debido quizás a situación céntrica do colexio.

Cómpre sinalar a matrícula de alumnado de etnia xitana coa cal se traballa normalmente con ACIS e reforzo educativo individualizado. Este alumnado presenta absentismo escolar.

É salientable o número de fillos adoptados tanto procedentes de países do Este de Europa como da China ou Sudamérica. Na meirande parte dos casos trátase de alumnas e alumnos que se adaptan e crecen dentro do propio ambiente do colexio, sen ningún tipo de problema.



## 2. Aspectos da xestión e organización do centro que inflúen na convivencia.

O Proxecto Educativo Institucional (PEI) que se concreta no Proxecto Educativo de Centro (PEC) e que funciona coma un plan marco para o que se propón revisión no curso 2018/19, define claramente a Misión, Visión e Valores que son a base fundamental da xestión e organización do centro.

Cómpre sinalar o abano de valores nos que se sustenta a relación entre os membros da comunidade educativa do noso colexio: confianza na persoa, alegría, paixón e entusiasmo pola educación, innovación e creatividade, espírito de cambio, compromiso coa calidade, unidade e xustiza, acompañados da cultura do diálogo e a resolución pacífica dos conflitos.

Os documentos propiamente relacionados co ámbito da convivencia son:

- PLAN DE CONVIVENCIA
- CÓDIGO DE CONDUCTA DO PROFESORADO
- REXISTRO DE AUSENCIAS E RETRASOS
- PLAN DE ACCIÓN TITORIAL
- PLAN DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
- PLAN DE PASTORAL
- RRI
- NOF
- PXA
- A concreción curricular, respecto do desenvolvemento das competencias básicas e da metodoloxía empregada.
- Dereitos e deberes de alumnos, profesores, PAS e familias.

Respecto á organización do centro no ámbito da convivencia cómpre sinalar que aínda que toda a comunidade educativa ten a responsabilidade de favorecer un bo clima de convivencia hai funcións propias para garantir isto:

- Xefatura de Estudos
- Coordinador da Aula de Convivencia
- Coordinador do Servizo de Orientación
- Comisión de Convivencia
- Titores

## 3. Estado das relacións e da participación na vida do centro por parte do profesorado, do alumnado, das familias e do persoal de administración e servizos e de atención educativa complementaria, así como doutras institucións e entidades do contorno.



Colegio  
San José  
Lugo



O diagnóstico previo da situación de convivencia no centro extráese das enquisas realizadas á comunidade educativa no mes de febreiro deste curso escolar: 2015/16.

Os resultados amósanse a continuación:

### Resumen da enquisa pasada ás **FAMILIAS DE ESO**.

#### 1. Por lo que usted sabe, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes en nuestro centro (Señale 5 como máximo)

No hay problemas o conflictos de importancia	18
Empujar	0
Pegar	0
Insultar	7
Amenazar	2
Dejar en ridículo	5
Estropear o destrozarse el material,	4
Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	9
Aislamiento social	3
Rechazo	1
Robos	3
Conflictos entre grupos de alumnos de la clase	5
Conflictos entre grupos de alumnos de distintas clases	2
Conflictos de los alumnos con los profesores	2
Conflictos entre el profesorado	2
Conflictos entre las familias y el profesorado	0
Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos y alumnas hacia los profesores y profesoras.	5
Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos y las alumnas.	3
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...) 4	4





## 2. ¿Conoce usted los elementos con los que cuenta el centro para favorecer la convivencia?

### 1. Plan de acción tutorial

SI 22 66.7%

NO 11 33.3%

### 2. Plan de convivencia

SI 17 51.5%

NO 16 48.5%

### 3. Aula de convivencia

SI 13 39.4%

NO 20 60.6%

### 4. Corrección conciliada de conductas gravemente perjudiciales para la convivencia

SI 19 57.6%

NO 14 42.4%

### 5. Recursos de seguimiento de la convivencia (partes de incidencia y de clase, reuniones de tutores y de claustro, sociogramas, escalas de valoración de la convivencia)

SI 24 72.7%

NO 9 27.3%

### 6. Comisión de convivencia del colegio



SI **12** 36.4%

NO **21** 63.6%

### 7. Plan general de atención a la diversidad

SI **10** 30.3%

NO **23** 69.7%

### 8. Protocolo de acogida nuevos alumnos

SI **14** 42.4%

NO **19** 57.6%

### 9. Disponibilidad del profesorado para resolver los problemas de convivencia

SI **30** 90.9%

NO **3** 9.1%

### 10. Atención personalizada a alumnos y familias

SI **32** 97%

NO **1** 3%

### 3. Indique su grado de acuerdo con estas frases

#### Sé a quién acudir en el centro, cuando mi hijo o yo tenemos algún conflicto o problema de convivencia

Nada **1** 3%

Algo **2** 6.1%

Bastante **10** 30.3%



Totalmente **20** 60.6%

**Pienso que en el colegio se le presta mucha atención a generar un buen clima de convivencia**

Nada **1** 3%

Algo **6** 18.2%

Bastante **20** 60.6%

Totalmente **6** 18.2%

**Conozco la normativa de organización y funcionamiento del centro (normas de convivencia y su corrección)**

Nada **2** 6.1%

Algo **10** 30.3%

Bastante **12** 36.4%

Totalmente **9** 27.3%

**4. Considero que, en general, la convivencia en el colegio es:**

Muy mala: 1 **0** 0%

2 **0** 0%

3 **7** 21.2%

4 **18** 54.5%

Muy buena: 5 **8** 24.2%



### 5. Mi participación en la vida del colegio es:

Escasa: 1	<b>4</b>	12.1%
2	<b>5</b>	15.2%
3	<b>10</b>	30.3%
4	<b>8</b>	24.2%
Activa: 5	<b>6</b>	18.2%

### Resumen da enquisa pasada ás **FAMILIAS DE EI.**

#### 1. Por lo que usted sabe, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes en nuestro centro (Señale 5 como máximo)

No hay problemas o conflictos de importancia	62
Empujar	13
Pegar	12
Insultar	7
Amenazar	3
Dejar en ridículo	1
Estropear o destrozar el material	2
Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	2
Aislamiento social	4
Rechazo	4
Robos	1
Conflictos entre grupos de alumnos de la clase	0
Conflictos entre grupos de alumnos de distintas clases	1
Conflictos de los alumnos con los profesores	1
Conflictos entre el profesorado	0



Conflictos entre las familias y el profesorado	0
Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos/as hacia los profesores y profesoras	2
Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos y las alumnas.	0
Mal uso de las redes sociales	1

## 2. ¿Conoce usted los elementos con los que cuenta el centro para favorecer la convivencia?

1. Plan Acción Titorial	si	60
	no	15
2. Plan de convivencia	si	33
	no	40
3. Aula de convivencia	si	19
	no	50
4. Corrección conciliada	si	20
	no	51
5. Seguimiento convivencia	si	41
	no	30
6. Comisión de convivencia	si	17
	no	54
7. Plan atención a la diversidad	si	21
	no	48
8. Protocolo de acogida	si	31
	no	39
9. Disponibilidad para	si	52



...

	no	21
10. Atención personalizada	si	59
	no	15

### 3. Indique su grado de acuerdo con estas frases:

Sé a quién acudir en el centro, cuando mi hijo o yo tenemos algún conflicto o problema de convivencia

NADA	4
ALGO	16
BASTANTE	18
TOTALMENTE	39

Pienso que en el colegio se le presta mucha atención a generar un buen clima de convivencia

NADA	0
ALGO	10
BASTANTE	34
TOTALMENTE	35

Conozco la normativa de organización y funcionamiento del centro (normas de convivencia y su corrección)

NADA	4
ALGO	38
BASTANTE	21
TOTALMENTE	19



#### 4. Considero que, en general, la convivencia en el colegio es:

1 muy mala	0
2 mala	0
3 regular	6
4 buena	45
5 muy buena	36

#### 5. Mi participación en la vida del colegio es:

1 ESCASA	6
2	8
3	30
4	20
5 ACTIVA	23

#### 6. Observaciones y comentarios:

5º El	Solo llevamos dos meses de convivencia en el centro, por lo que considero que de momento no conozco todos los elementos del centro para la convivencia
6º El	Indicar que los elementos del punto 2 conocemos los documentos y órganos de obligada existencia de los centros para favorecer la convivencia El esfuerzo por parte del colegio de enseñar a los niños valores importantes desde edades de 4 años Hay padres que trabajamos muchas horas y no podemos estar cada dos



por tres en el colegio a no ser que nuestros hijos lo necesiten. La pregunta nº 5 la veo incorrecta

Me parece muy bueno que los padres participemos en talleres en el aula  
La puntualidad es muy importante y una norma de respeto, pero teniendo en cuenta la ubicación del colegio debería ampliarse la cortesía de entrada para evitar carreras que se ven todos los días

### Resumen da enquisa pasada ás **FAMILIAS DE EDUCACIÓN PRIMARIA.**

#### 1. Por lo que usted sabe, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes en nuestro centro (Señale 5 como máximo)

No hay problemas o conflictos de importancia	153
Empujar	25
Pegar	19
Insultar	38
Amenazar	10
Dejar en ridículo	29
Estropear o destrozar el material	12
Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	20
Aislamiento social	15
Rechazo	15
Robos	4
Conflictos entre grupos de alumnos de la clase	19
Conflictos entre grupos de alumnos de distintas clases	13
Conflictos de los alumnos con los profesores	4
Conflictos entre el profesorado	2
Conflictos entre las familias y el profesorado	5
Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos/as hacia los profesores y	16





profesoras

Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos y las alumnas. 7

Mal uso de las redes sociales 19

## 2. Conoce usted los elementos con los que cuenta el centro para favorecer la convivencia?

1. Plan Acción Tut.	si	161
	no	43
2. Plan de convivencia	si	118
	no	84
3. Aula de convivencia	si	69
	no	124
4. Corrección conciliada	si	75
	no	121
5. Seguimiento convivencia	si	120
	no	77
6. Comisión de convivencia	si	69
	no	125
7. Plan atención a la diversidad	si	57
	no	132
8. Protocolo de acogida	si	79
	no	115
9. Disponibilidad para ...	si	166
	no	41



Colegio  
San José  
Lugo



10. Atención personalizada	si	163
	no	40

### 3. Indique su grado de acuerdo con estas frases:

Sé a quién acudir en el centro, cuando mi hijo o yo tenemos algún conflicto o problema de convivencia

NADA	7
ALGO	32
BASTANTE	64
TOTALMENTE	114

Pienso que en el colegio se le presta mucha atención a generar un buen clima de convivencia

NADA	4
ALGO	32
BASTANTE	105
TOTALMENTE	76
	0

Conozco la normativa de organización y funcionamiento del centro (normas de convivencia y su corrección)

NADA	21
ALGO	68
BASTANTE	76
TOTALMENTE	47

### 4. Considero que, en general, la convivencia en el colegio es:

1 muy mala	0
------------	---



Colegio  
San José  
Lugo



2 mala	1
3 regular	37
4 buena	142
5 muy buena	59

##### 5. Mi participación en la vida del colegio es:

1 ESCASA	16
2	25
3	95
4	71
5 ACTIVA	30

##### 6. Observaciones y comentarios:

1º EP	<p>Mi apreciación es desde el punto de vista de EI y EP donde no existen conflictos</p> <p>Estamos muy contentos con el buen clima que se respira en el colegio y con la buena atención que reciben nuestras hijas y nosotros por parte del profesorado, dirección y portería. Estamos encantados con los valores en los que se educa en el colegio. Gracias</p> <p>Tiene muy buena profesora que le ayuda mucho</p>
2º EP	<p>La convivencia en general es muy buena</p> <p>Deberían controlar las normas de higiene en comedor, jabón de manos, aseo y lavado de dientes para evitar transmisión de virus que dificulten convivencia y bienestar del alumno.</p>



- 3º EP El horario del colegio es imposible de llevar con el trabajo y la vida familiar
- 4º EP Participamos lo más que podemos dadas nuestras condiciones laborales y nos encantaría poder participar más  
Es nuestro primer año en el colegio y poco podemos opinar  
Me gustaría que avisasen a los padres con más antelación cuando se trate de cambios referentes al colegio y que afecten a los niños y padres (uniforme, libros...)
- 5º EP Siempre se puede implicar uno más (profesores) en lo que pasa por ejemplo en el patio y baños (recreos)
- 6º EP No estamos de acuerdo con que el uniforme sea obligatorio.  
No estamos de acuerdo con la jornada partida  
Creo que se fomenta un clima de respeto y buena convivencia: en caso de conflicto los tutores actúan eficazmente  
Poner papel higiénico en el baño de las chicas  
En líneas generales no tengo problema alguno en el colegio  
Deberían fomentar el deporte de equipo e individual como parte de un equipo y así poder participar junto con otros colegios. Los niños quieren competir por su colegio. Deberíamos estar informados por la dirección de cambios de empresa, comedor, uniformes y demás temas con suficiente antelación  
Deberían promover mayor respeto entre los propios alumnos  
En general, el centro parece estar más preocupado por tapar los conflictos y restarles importancia que por evitarlos y solucionarlos  
Alumnos en primaria/secundaria. A la pregunta 1 contesto basándome en



secundaria. En primaria no considero que haya ningún problema de importancia. Si el uniforme es obligatorio, que se les exija a todos por igual (pantalones niños)

El clima de convivencia en el colegio es muy bueno, pero podría mejorar con la jornada única.

En cuanto a la cuestión 2, sí que conozco que existen esos elementos, lo que no conozco es el contenido de los mismos. Agradecería que siendo una encuesta no le pongan el nombre como la que le hicieron a los niños.

### Enquisa pasada a **CLAUSTRO DE PROFESORES**

#### Profesores participantes:

INFANTIL	<b>2</b>	6.7%
PRIMARIA	<b>15</b>	50%
ESO	<b>7</b>	23.3%
BAC	<b>6</b>	20%

#### 1. Por lo que tu **OBSERVAS**, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos de nuestro centro (Señala 5 como máximo)

No existen problemas o conflictos de importancia	<b>7</b>	23.3%
Empujar	<b>14</b>	46.7%
Pegar	<b>3</b>	10%
Insultar	<b>16</b>	53.3%
Amenazar	<b>1</b>	3.3%
Dejar en ridículo	<b>5</b>	16.7%



Aislamiento social	3	10%
Rechazo	8	26.7%
Estropear o destrozar el material	7	23.3%
Robos	0	0%
Conflictos entre grupos de alumnos de la clase	5	16.7%
Conflictos entre grupos de alumnos de distintas clases	1	3.3%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	3	10%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

Las palabrotas, en general

**2. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos y los profesores de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	11	36.7%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	0	0%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	1	3.3%
Ignorar las normas del profesor	21	70%
Rechazo	0	0%
Robos	0	0%



Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos hacia los profesores y profesoras. (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	9	30%
Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	15	50%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	1	3.3%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

Vocabulario o respuestas inapropiadas .Contestaciones inoportunas en casos muy puntuales

Malas caras y malas contestaciones

Lenguaje grosero, retar al profesor

En cursos superiores creo que los alumnos a veces y en casos concretos pierden los modales, Les faltan normas de educación

Malas contestaciones, cuando se les llama la atención por algo que han hecho mal.

No es el caso de este año en mi clase, pero sí me ha pasado otros cursos y a algunos compañeros. Los niños carecen de normas en casa y son los que deciden, por lo que al llegar al colegio el respeto y las normas chocan con la vida cotidiana y familiar.

**3. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes de los profesores/as y los alumnos /as de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	17	56.7%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	1	3.3%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	3	10%
Ignorar a un alumno	4	13.3%



Rechazar a un alumno	0	0%
Hacer agravios comparativos	5	16.7%
Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos/as. (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	1	3.3%
Ser incoherente en la aplicación de la normativa	13	43.3%
No usar los cauces necesarios para mantener la convivencia (partes de clase, de incidencias, protocolos...etc.)	9	30%
Mal uso de las redes sociales (Impulsar y o pertenecer a grupos de whatsapp, Facebook, etc; insultos, hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	1	3.3%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

Por lo que yo observo de cerca, en el ámbito que me toca, mis compañeros hacen todo lo posible por tratar de ayudar a los alumnos en cualquier situación.

**4. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los profesores de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	9	30%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	0	0%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	2	6.7%





Ignorar a un profesor	4	13.3%
Rechazar a un profesor	0	0%
Hacer agravios comparativos	2	6.7%
Dejación de responsabilidad por parte de los profesores, lo que exige mayor esfuerzo de otros	1 5	50%
Desinterés de los profesores por que haya una buena convivencia entre ellos	5	16.7%
Falta de sinceridad-honestidad	1	56.7%
Malas maneras y faltas de respeto entre los profesores y profesoras.	2	6.7%
Conflictos o problemas por hablar de otros a sus espaldas	1	33.3%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	0	0%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES**

**5. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los profesores y las familias de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	1	33.3%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	0	0%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	0	0%



Desautorizar al profesor delante del alumno	8	26.7%
Falta de sinceridad-honestidad	1	56.7%
Malas maneras y faltas de respeto hacia los profesores y profesoras.	1	3.3%
Conflictos o problemas por hablar mal de los profesores y profesoras. (en el patio, en las redes sociales...)	1	36.7%

#### **OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

Los profesores hacen comentarios despectivos sobre las familias delante de los alumnos.

Creo que uno de los grandes problemas con los padres es el mal uso de las redes sociales, como los grupos de whatsapp. En general observo que se emplean para cosas que no tienen nada que ver con la educación de sus hijos, y sí para criticar al centro en muchas ocasiones, y al final no nos lo trasladan a nosotros, que es lo que se debería hacer.

#### **ENQUISAS PASADAS A PAS**

**1. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	1	50%
Empujar	1	50%
Pegar,	1	50%
Insultar,	1	50%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	0	0%
Aislamiento social	0	0%
Rechazo	0	0%



Estropear o destrozar el material,	1	50%
Robos	0	0%
Conflictos entre grupos de alumnos de la clase	0	0%
Conflictos entre grupos de alumnos de distintas clases	0	0%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	1	50%
No sé/Lo desconozco	0	0%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES**

**2. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos y los profesores de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	0	0%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	0	0%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	0	0%
Ignorar las normas del profesor	0	0%
Rechazo	1	50%
Robos	0	0%
Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos hacia los profesores y profesoras. (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	0	0%



Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	1	50%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	1	50%
No sé/lo desconozco	1	50%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

**3. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos y el PAS de nuestro centro (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	2	100%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	0	0%
	0	0%
Amenazar,		
Dejar en ridículo	0	0%
Ignorar o desobedecer sus órdenes	0	0%
Rechazo	0	0%
Robos	0	0%
Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos hacia el PAS. (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	0	0%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	0	0%



Colegio  
San José  
Lugo



No existen problemas o conflictos de importancia			0
Agresiones físicas			0
Insultar,			0
Amenazar,			0
Dejar en ridículo			0
Ignorar a un profesor			0
Rechazar a un profesor			0
Hacer agravios comparativos			1
Dejación de responsabilidad por parte de los profesores, lo que exige mayor esfuerzo de otros			2
Desinterés de los profesores por que haya una buena convivencia entre ellos			0
Falta de sinceridad-honestidad			1
Malas maneras y faltas de respeto entre los profesores y profesoras.			0
Conflictos o problemas por hablar de otros a sus espaldas			1
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)			0
No sé/Lo desconozco			0
No existen problemas o conflictos de importancia	0	0%	
Agresiones físicas	0	0%	
Insultar,	0	0%	
Amenazar,	0	0%	
Dejar en ridículo	0	0%	
Ignorar a un profesor	0	0%	
Rechazar a un profesor	0	0%	



Hacer agravios comparativos	1	50%
Dejación de responsabilidad por parte de los profesores, lo que exige mayor esfuerzo de otros	2	100%
Desinterés de los profesores por que haya una buena convivencia entre ellos	0	0%
Falta de sinceridad-honestidad	1	50%
Malas maneras y faltas de respeto entre los profesores y profesoras.	0	0%
Conflictos o problemas por hablar de otros a sus espaldas	1	50%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	0	0%
No sé/Lo desconozco	0	0%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

**4. ¿Qué tipo de conflictos o problemas de convivencia se dan entre el PAS y los profesores? (Señala 5 como máximo)**

No existen problemas o conflictos de importancia	2	100%
Agresiones físicas	0	0%
Insultar,	0	0%
Amenazar,	0	0%
Dejar en ridículo	0	0%
Ignorar	0	0%



Rechazos	0	0%
Malas maneras y faltas de respeto entre los profesores y profesoras.	0	0%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	0	0%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

**¿Qué tipo de conflictos o problemas de convivencia se dan entre el personal de administración y servicios? Escríbelos:**

No conozco ningún motivo  
No hay conflictos

**Enquisa pasada a ALUMNOS**

314 respuestas

CHICA 177 56.4%

CHICO 137 43.6%

5º PRIMARIA 48 15.3%

6º PRIMARIA 47 15%

1º ESO 55 17.5%

2º ESO 49 15.6%

3º ESO 58 18.5%

4º ESO 36 11.5%

1º BAC 21 6.7%

2º BAC 0 0%

**1. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos (Señala 5 como máximo):**

No hay problemas o conflictos de importancia 73 23.2%



Empujar	79	25.2%
Pegar	44	14%
Insultar	142	45.2%
Amenazar	39	12.4%
Dejar en ridículo	101	32.2%
Aislamiento social	75	23.9%
Rechazo	72	22.9%
Chantaje	29	9.2%
Estropear o destrozar el material	71	22.6%
Robos	32	10.2%
Conflictos entre grupos de alumnos de la clase	77	24.5%
Conflictos entre grupos de alumnos de distintas clases	31	9.9%
Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	124	39.5%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	46	14.6%

**2. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos, de los alumnos con los profesores y profesoras, son los más importantes (Señala 5 como máximo):**

No hay problemas o conflictos de importancia	129	41.1%
Empujar	11	3.5%
Pegar	10	3.2%
Insultar	28	8.9%
Amenazar	13	4.1%
Dejar en ridículo	32	10.2%
Ignorar las normas del profesor	127	40.4%





Robos	8	2.5%
Rechazo	25	8%
Alumnos/as que impiden que se dé la clase.	154	49%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...) (Los profesores no pueden participar en las redes sociales con los alumnos)	17	5.4%
Malas maneras y faltas de respeto de los alumnos hacia los profesores y profesoras. (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	81	25.8%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

No nos reímos de nadie, nos reímos juntos  
Alumno impide dar las clases  
Insultos  
Interrumpirle, discutir...  
No hacer caso a los profesores  
No respetar al profesor  
Contestar mal  
No atender ni escuchar al profesor.  
Peleas en el recreo  
No hacer caso a los profesores  
Ninguna cosa más  
Que no hagan caso a lo que se le dice a alguien  
Que no nos llamamos  
No gritar al profesor  
Ninguna cosa más  
No atender  
El mal uso del tono de voz o no querer escuchar lo que te dice el profesor  
No hay más cosas, yo creo  
Hay una niña en especial que cuando le hablan mira para otro lado y no contesta.



Colegio  
San José  
Lugo



Burlarse por lo bajo y hacer tonterías  
Ignorar y dejar en ridículo  
Hay niños problemáticos que se quejan mucho de los profes  
Nunca pasó pero por ejemplo cuando agreden a los profesores  
Chillarles y no hacerles caso  
Hacerse el chulito y siempre estar interrumpiendo y no dejar concentrarse a los demás  
Que a veces se junta una pandilla y empiezan decir cosas feas  
Pelear  
Apodos inadecuados  
Ignorar los avisos  
Cuando les dicen algo ignorarles y pasar.  
Algunos alumnos a los que se les llama la atención no hacen caso y hay que reñirles por la misma cosa repetidas veces y aun así no hacen caso y distraen a los compañeros  
A veces pasar de los profesores y no hacer caso a lo que dicen.  
Contestar, mentir sobre ellos, no dejarlos hablar  
No creo que haya más de esos conflictos  
Manías y preferencias no hacen caso  
Los alumnos pasan de los profesores y sus consejos, además les ridiculizan cuando no les ven, y esto dificulta mucho la convivencia en clase  
Responder  
Recriminaciones de notas  
Faltas de respeto continuas y reiteradas de los profesores  
Las faltas de respeto a veces son provocadas por la mala actitud de los profesores hacia algunos alumnos  
Contestar  
A veces hay contestaciones que no están en lugar, pero no solo por parte de los alumnos...  
Constantes interrupciones y comentarios innecesarios que impiden dar la clase  
Contestaciones impropias del alumno al profesor por cosas irrazonables, comentarios como si el profesor tuviera la culpa de no dar respeto al alumno porque interpretan cosas que para ellos son faltas a su persona....  
Pasotismo a los alumnos



Muy poco respecto y contestaciones muy inapropiadas

Poner motes

Malas caras

Quejas por las notas

No hay otras cosas

En asignaturas prácticas (matemáticas, física y química), intentar explicar más lentamente y con más ejemplos para una mejor comprensión

**3. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos, de los profesores y profesoras con los alumnos, son los más importantes (Señala 5 como máximo):**

No hay problemas o conflictos de importancia	154	49%
Empujar	9	2.9%
Pegar	9	2.9%
Insultar	19	6.1%
Amenazar	17	5.4%
Dejar en ridículo	71	22.6%
Ignorar a un alumno	87	27.7%
Rechazar a un alumno	59	18.8%
Hacer agravios comparativos	77	24.5%
Ser incoherentes con la aplicación de la normativa	51	16.2%
No usar los cauces necesarios para mantener la convivencia (partes de clase, de incidencias, protocolos...etc.)	38	12.1%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...) (Los profesores no pueden participar en las redes sociales con los alumnos)	7	2.2%
Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	57	18.2%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

Alumno impide seguir la clase



Comparaciones malas  
Solo preguntar a un alumno en especial  
Faltar un poco al respeto  
Que no prestan mucha atención a quien se hace daño  
Que no te eligen mucho  
Burlas de profesores hacia alumnos  
No hay más cosas, yo creo  
Los profesores que critican en alto a los alumnos por sus notas  
Los profesores no hacen grandes faltas nos ayudan lo máximo que pueden  
Muy pocas veces los profes riñen a alguien pero cuando es alguien como hijos de profes no les riñen tanto  
Llamar a la gente por nombres que a esas personas les molesta  
Feminismo  
Algunas veces no tienen paciencia  
Insultar delante de todos los alumnos  
Poner a hacer en el encerado un ejercicio a un niño que no sabe hacerlo sin explicarlo.  
Contestar y ser maleducado.  
Insultos como: sois analfabetos, no sabéis nada, no tenéis futuro etc, que puede que en algún caso sea verdad, pero no hay derecho a decir eso ya que es una falta de respeto, y según los profesores el lema es RESPETO, por lo que no solo debería de ser por parte de los alumnos  
Un profesor en concreto está toda la clase con el móvil ya se quejaron a dirección pero esto sigue

**4. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los profesores (Señala 5 como máximo):**

No hay problemas o conflictos de importancia	230	73.2%
Empujar	10	3.2%
Pegar	10	3.2%
Insultar	12	3.8%
Amenazar	12	3.8%



Dejar en ridículo	23	7.3%
Ignorar a un profesor	38	12.1%
Rechazar a un profesor	34	10.8%
Desinterés de los profesores por que haya una buena convivencia entre ellos	60	19.1%
Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	6	1.9%
Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	29	9.2%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

No se ayudan.

Discuten un poco

Que hablen en un tono alto unos con otros

No hacerles caso

Se llevan todos muy bien.

Diferentes grupos

A veces se nota mal rollo entre los profesores

**5. Por lo que tu OBSERVAS, qué tipos de problemas o conflictos son los más importantes entre los alumnos y el personal de portería y secretaría (Señala 5 como máximo):**

No hay problemas o conflictos de importancia	271	86.3%
Empujar	8	2.5%
Pegar	7	2.2%
Insultar	14	4.5%
Amenazar	11	3.5%
Dejar en ridículo	12	3.8%
Ignorarlos	40	12.7%
Rechazarlos	23	7.3%



Mal uso de las redes sociales (insultos por whatsapp, Facebook, etc; hacer y subir fotos a la red sin permiso...)	10	3.2%
Malas maneras y faltas de respeto de los profesores y profesoras hacia los alumnos (Indícanos cuáles en el apartado destinado a otras cosas).	13	4.1%

**OTRAS COSAS. POR FAVOR ESCRIBE CUALES:**

Faltar al respeto  
No respetar a los alumnos  
Se faltan al respeto  
Que a veces los les dejen jugar al balón  
Algunas personas de estas son muy desagradables.  
Palabras no deseadas por parte de los alumnos hacia estas personas  
Palabras no deseadas por parte de algunas personas  
No hay más cosas, yo creo  
Que a veces por hacer nada te echan la bronca  
Decir cosas de ellos a sus espaldas  
No hay problemas nos llevamos bien

**6. INDICA TU GRADO DE ACUERDO CON ESTAS FRASES:]**

**Me siento muy bien en el colegio y tengo muchos amigos/as.**

Nada	14	4.5%
Algo	32	10.2%
Bastante	106	33.8%
Totalmente	162	51.6%

**Sé a quién acudir si tengo problemas con los compañeros**

Nada	14	4.5%
Algo	37	11.8%
Bastante	102	32.5%



Totalmente 161 51.3%

**En el colegio se presta mucha atención y se le da importancia cuando un alumno/a se mete constantemente con otro/a.**

Nada 26 8.3%

Algo 86 27.4%

Bastante 125 39.8%

Totalmente 77 24.5%

**En general, creo que la convivencia en el colegio es buena**

Nada 18 5.7%

Algo 66 21%

Bastante 136 43.3%

Totalmente 94 29.9%

a. Conflitividade detectada no centro, indicando o tipo e número de conflitos que se producen e os sectores implicados nestes.

Á hora de facer a análise da situación inicial tivéronse en conta os seguintes ámbitos relacionais:

Alumnos-alumnos, profesores- familias; profesores-alumnos; profesores-profesores; PAS-profesores; PAS-alumnos; PAS-PAS

Analizadas as enquisas sobre convivencia pasadas ás **familias** conclúese que:

- Familias da ESO.

En xeral, consideran que non se rexistran situacións de conflito de intesidade grave.

Observan que as condutas disruptivas que se poden xerar, por orden de importancia, son as seguintes:

Alumnos/as que impiden que se imparta clase.

Insultar

Conflitos entre grupos de alumnos da propia clase, altas de respecto de alumnos cara aos profesores e deixar en ridículo.

Estropear o material

Mal uso das redes sociais

Aillamento social e roubos

Respecto ao coñecemento dos documentos sobre convivencia que están rexistrados no centro as familias conclúen que:



Descoñecen a existencia da Aula de Convivencia, o Plan Xeral de Atención á Diversidade, a Comisión de Convivencia e o Protocolo de Acollida de Novos alumnos.

Cómpre destacar que as familias valoran moi positivamente a dispoñibilidade do profesorado para resolver problemas de convivencia e a atención personalizada que estes prestan aos alumnos e ás familias.

- Familias de Educación Primaria e Educación Infantil.

En xeral, consideran que non hai problemas ou conflitos de importancia.

Observan que as condutas disruptivas que se poden xerar, por orden de importancia, son as seguintes:

A maior conflictividade en Primaria é insultar e deixar en ridículo, mentres que en Infantil é empurrar e pegar.

En E. Infantil e E Primaria, ao ser etapas cun menor grado de conflictividade, as familias descoñecen máis os elementos relativos á convivencia, sobre todo, Plan de Convivencia, Aula de Convivencia, Corrección conciliada, Comisión de Convivencia, Plan de Atención á Diversidade e Protocolo de Acollida a alumnos novos.

Respecto á participación das familias das distintas etapas do ámbito educativo no colexio esta sitúase nun termo medio.

Analizadas as enquisas sobre convivencia pasadas ó **Claustro de profesores** conclúese que:

O maior conflito que se observa é os problemas de rexeitamento entre os alumnos aínda que nun tanto por cento non salientable.

No ámbito alumno-profesor: Cómpre subliñar que os profesores notan que os nenos carecen de normas de educación no seo da familia e son os que toman as decisións, polo que seguir as normas establecidas polo centro, ás veces, cústalles.

No ámbito profesor- alumno: non hai nada relevante.

En xeral os profesores cren que non se usan os cauces necesarios para manter a convivencia: rexistros de aula, partes de incidencia, protocolos.

No ámbito profesor-profesor: non existen problemas de importancia.

No ámbito profesor-familias, cómpre destacar a desautorización do profesor por parte da familia diante do alumno.

No ámbito PAS-Profesores: non existen problemas de importancia.

Nas enquisas á alumnos os conflitos máis importantes que se observan nos distintos ámbitos son:

- Relación alumnos-alumnos: insultar e impedir dar a clase.
- Relación alumnos-profesores: impedir dar a clase.
- Relación profesores-alumnos: na súa meirande parte os alumnos non rexistran conflitos importantes.
- Relación profesores-profesores: non se perciben conflitos
- Relación alumnos-PAS: non se perciben conflitos relevantes





Colegio  
San José  
Lugo



- Relación entre os membros PAS: non se perciben conflitos

Conclúese que a meirande parte dos alumnos síntese ben no colexio e saben a quen acudir se teñen problemas cos compañeiros.

#### **4. Actuacións desenvolvidas no ámbito da convivencia e efectividade destas.**

A *Misión e Valores* do proxecto educativo do colexio San José-FEC teñen como piares esenciais para o desenvolvemento da persoa na súa totalidade a cultura do encontro con un mesmo, cos outros, coa contorna e con Deus. Por iso, as actuacións desenvolvidas no ámbito da convivencia baséanse na escoita, no diálogo e na resolución pacífica dos conflitos mediante procedementos de conciliación, acordos de compromiso de cambio de conduta, reflexión na Aula de Convivencia e entrevistas persoais que profesores, titores ou membros do equipo directivo manteñen tanto con alumnos como con familias.

Como acción facilitadora da sociabilización cómpre subliñar que mantemos a mestura de grupos tanto en E Primaria como en Educación Secundaria, respectando sempre que nos grupos que se mesturen ninguén quede aillado. Isto parece ser máis conflictivo de cara aos pais que para os nenos, xa que estes adáptanse facilmente.

É importante subliñar que o servizo de Plataforma facilita unha rápida intervención neste ámbito.

Concreción das accións no ámbito alumno-alumno:

- No caso de alcumes e insultos: apoiar ao alcumado e se esixe que ante o insulto se lle pida perdón e abórdase a situación desde as titorías. Cómpre a intervención titorial para traballar o respecto, as diferenzas e o apoio grupal cara aos nenos alcumados.
- No caso de formación de grupos pechados cuxos membros teñen escasa relación con outros nenos e que impiden a integración no mesmo doutros rapaces: falar coas familias para salientar a importancia dunha socialización máis aberta e os perigos de illamento social e persoal que este tipo de grupos comporta.
- No caso de alumnos líderes que manexan aos outros de xeito negativo xerándose, entón, condutas disruptivas: dialogar con eles para que sexan conscientes das súas condutas e plantexarlles un acordo de cambio de conduta: Falar coas familias para establecer canles de colaboración e entre todos e marcar firmemente as condutas de liderado negativo que se observen.

En cursos superiores, cómpre facer unha abordaxe de tipo grupal para implicar a todo o grupo clase.

Concreción das accións no ámbito profesor-alumno:

- No caso de falta de respecto cara ao profesor: conversacións individuais tanto por parte do titor, xefe de estudos ou director para facer seguemento da situación e entrevistas coas familias. Resáltase como moi importante nestas situacións a titoría individualizada e coñecer as problemáticas dos rapaces.



- No caso de faltas de puntualidade, especialmente na ESO e no BAC: deixar aos alumnos sen recreo, facelos vir polas tardes, falar coas familias... A eficacia destas medidas é bastante desigual e temos observado, tamén, que con algunhas persoas, da igual as medidas que se tomen.
- No caso de alumnos reincidentes en condutas disrutivas: amonestacións verbais e medidas correctoras, traballo co titor, aula de convivencia con compromiso de cambio de conduta, por exemplo. Sempre se procura o contacto coa familia para que estea ó corrente e colabore co centro na erradicación deste tipo de condutas. Se esta situación non se reconduce Resulta favorable facer aos compañeiros deste alumnos reincidentes partícipes e aproveitar a acción dos líderes naturais da clase para axudar a reconducir esta situación.

Cómpre subliñar que se calquera das accións disrutivas mencionadas non se reconducen, iniciase expediente disciplinario ao/s alumno/s implicados.

Concreción das accións no ámbito profesor-familias:

Neste ámbito hai unha percepción distinta por parte de profesores e familias tanto no que respecta ao comportamento do alumno coma no seu rendemento académico. Ante isto, en algúns casos fálase coas familias resaltando condutas positivas dos seus fillos para conseguir maior receptividade neles, manifestando de modo explícito que o profesor ten como misión ser un colaborador na formación integral do alumno.

É certo que ás veces, atopámonos con un perfil de familia que sistematicamente defende as actuacións dos seus fillos devaluando a actuación do profesor. Da resultado a comunicación a través do servizo de Plataforma ou con notas a través do neno para na visita cos pais facer ver ás familias que os nenos non contan sempre todo ou o que contan é dun xeito distorsionado.

Tamén é importante o tempo compartido familias-profesores-alumnos nos obradoiros que se organizan en Educación Infantil e Primaria para observar as reaccións dos seus fillos noutro contexto e comprobar por eles mesmos as condutas dos nenos.

No caso de alumnos de cursos superiores resulta importante que os alumnos estean presentes nas entrevistas coas familias.

Concreción das accións no ámbito profesor-profesor:

O conflito máis frecuente ten que ver coa pouca claridade na comunicación: tanto do profesorado entre eles mesmos coma entre a dirección e o profesorado. Isto provoca o descoñecemento dalgunha información e causa malestar. Búscase, entón, maior fluidez nas comunicacións e aportar máis ou mellor información.

Seguimos a favorecer o traballo vertical en distintos grupos de profesores xa que se considera moi positivo.



### **FASE 3ª DE CONCRECIÓN DO PLAN: QUE QUEREMOS, COMO O FAREMOS, QUE NECESITAMOS E APLICAMOS.**

#### **Referentes ou instrumentos que hai que utilizar**

- Para o apartado 3.1 - QUE QUEREMOS: valoración das contribucións dos distintos sectores da comunidade escolar e priorización das necesidades e obxectivos (concrecións anuais destes).
- Para o apartado 3.2 – COMO O FAREMOS: Propostas de estratexias e actuacións que hai que desenvolver en materia de convivencia escolar.
- Para o apartado 3.3 – QUE NECESITAMOS: Determinar recursos materiais e formativos necesarios para o desenvolvemento das liñas de intervención.
- Para o apartado 3.4 – APLICAMOS: Programa de intervención que aborde a construción dunha convivencia positiva, a prevención dos conflitos e a abordaxe destes e resposta ás necesidades prioritarias e plan de formación cando se requira.

#### **1. Definición dos obxectivos xerais do Plan e do modelo de convivencia en relación ao artigo 12 do Decreto 8/2015 e a súa concreción en obxectivos específicos.**

a) Facilitarlles aos órganos de goberno e ao profesorado instrumentos e recursos en relación coa prevención da violencia e a mellora da convivencia no centro.

Obxectivos específicos:

-Promover a formación permanente do profesorado en temas relacionados coa convivencia.

- Recoller no NOF accións ou propostas de mellora da convivencia nos distintos espazos do centro (especial atención aos accesos, patios de recreo, zonas de xogos, servizos etc.), así coma nos momentos de maior actividade: entradas, saídas, cambios de clase, recreos, etc. Como resultado da enquisa que se realizaou aos alumnos, estes transmiten ao claustro de profesores: máis vixilancia nos accesos ao centro, coma nas zonas de recreo e intercambios de clase.

b) Concienciar e sensibilizar a comunidade educativa sobre a importancia dunha adecuada convivencia escolar e sobre os procedementos para melloralala e acadar un ambiente educativo que permita o óptimo aproveitamento dos recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado.

Obxectivos específicos:

Feita a análise do clima de convivencia no centro, concluímos:

- Dar a coñecer a **toda** a comunidade educativa o Plan de Convivencia e o NOF. Algunhas familias fannos chegar que coñecen a existencia de distintos documentos relacionados coa convivencia pero non coñecen os documentos en sí.



- Concienciar á comunidade educativa da importancia da súa implicación nos instrumentos de valoración da convivencia que o colexio pón á súa disposición: enquisas anuais, buzón de suxestións... Constatamos una pequena colaboración nas enquisas que se pasaron. Por outra banda tamén cómpre:
- Coñecer a existencia das posibles problemáticas relacionais que existen na comunidade educativa (alumnado, familias, profesorado).
- Sistematizar as vías establecidas das actuacións en materia de convivencia que se desenvolven no centro. A resolución de conflitos comeza co profesor do grupo no momento en que se produce, sigue co titor e pasa en último termo á dirección. Por outra banda, existen protocolos determinados aos que axustarse que aparacen ao final deste Plan.
- Revisión e adaptación dos documentos de organización e de xestión de xeito que favorezan o clima do centro. (¿Imos revisar/adaptar algo)

c) Fomentar nos centros educativos os valores, as actitudes e as prácticas que permitan mellorar o grao de aceptación e cumprimento das normas e avanzar no respecto á diversidade e no fomento da igualdade entre homes e mulleres.

Obxectivos específicos:

- Manter a posta en práctica do traballo en valores que se fai en todo o centro desde E Infantil e que repercute no bo clima de convivencia que se respira no centro e que reflicten o ideario co está concebido este colexio. Valoracións estas que as familias nos trasmiten na enquisa que se lles fixo para valorar o clima de convivencia no centro.
- Manter os obradoiros coas familias e intentar a súa expansión a todas as etapas educativas.
- Manter a elaboración e revisión anual, de forma consensuada, as normas de convivencia do Centro e da aula.
- Favorecer o traballo en grupo e o traballo cooperativo como metodoloxías nas que se potencia o respecto e solidariedade entre o alumnado tal como temos sinalado nas liñas estratéxicas de Innovación Pedagóxica.

d) Facilitar a prevención, a detección, o tratamento, o seguimento, a xestión e resolución dos conflitos que se poidan producir no centro e aprender a utilizalos como fonte de experiencia e aprendizaxe.

Obxectivos Específicos:

- Manter a cultura de resolución pacífica de conflitos, baseada no diálogo e en acordos tipo: Compromiso de Cambio de Conduta (anexo) e a reflexión na Aula de Convivencia.
- Continuar coas actuacións que fagan que as aulas e o Centro sexan lugares de aprendizaxe e práctica da convivencia: momento relixioso de primeira hora da mañá, bo clima no desenvolvemento do traballo diario na aula, convivencias, preparación e organización de festas/festivais, saídas culturais...



- Introducir nas sesións de titoría situacións reais de acontecementos que ocorrerán tanto no noso centro como noutros ou mesmo situacións de violencia, conflito etc. que se amosen nas redes ou na televisión como fonte de aprendizaxe.

e) Facilitar a prevención, detección e eliminación de todas as manifestacións de violencia, especialmente do acoso escolar, da violencia de xénero e das actitudes e comportamentos xenófobos e racistas.

Obxectivos Específicos:

- Manter os mecanismos que facilitan a análise das causas e das consecuencias das problemáticas detectadas, así como a prioridade na súa resposta: información recibida polos titores ( cambios de grupo en 6 EP para 1º ESO e de 2º de ESO ao curso de 3º en función dos amigos que se teñan, sociogramas no primeiro trimestre e escala de valoración no segundo para 5º e 6º e toda a ESO. Valorar aumentar o número de cursos
- Elaborar protocolos de notificación e actuación ante distintas situacións contrarias á convivencia (disrupción, violencia de xénero, agresións verbais, acoso escolar...)

f) Facilitar a conciliación ou a mediación para a resolución pacífica dos conflitos.

Obxectivos Específicos:

- Intentar manter a formación en mediación para por en marcha un equipo de mediación estable no centro, integrado por persoas representantes dos distintos sectores da comunidade. Para elo porémonos en contacto con organismos oficiais para ver a posibilidade de levar a cabo esta formación sen que esta sexa necesariamente un Máster en Mediación.

g) Contribuír desde o ámbito da convivencia á adquisición das competencias básicas, particularmente das competencias social e cidadá e para a autonomía e iniciativa persoal.

Obxectivos Específicos

- Formar os diferentes membros da comunidade educativa en habilidades comunicativas e de relación: linguaxe asertiva.
- Elaborar e dar a coñecer á Comunidade Educativa o Plan de Habilidades Sociais do que debe dispor o centro.

h) Fomentar e facilitar a participación, a comunicación e a cooperación das familias no mantemento da convivencia nos centros docentes.

Obxectivos Específicos:

- Prever, no plan de convivencia, as propostas de mellora da convivencia desde a perspectiva dos diferentes componentes da comunidade escolar (alumnado, profesorado, familias e persoal de administración e servizos.

Feita a análise do clima de convivencia no centro, concluímos que cómpre:

- Incrementar a participación dos membros da comunidade educativa nas enquisas que se pasan desde o centro para o seguemento e avaliación de cuestión relacionadas coa mellora da convivencia.



Colegio  
San José  
Lugo



- Comunicar ás familias, tan pronto como sexa posible, calquera situación disruptiva que se produza durante a realización de actividades que se desenvolvan no ámbito escolar, tanto académicas coma lúdicas.
- Fomentar a implicación de todo o claustro de profesores na elaboración, concreción, aplicación, seguemento e avaliación do Plan de Convivencia.
- Incrementar a vixilancia nos recreos e nas saídas e entradas ao centro.
- i) Establecer, incrementar e consolidar as relacións con entidades e institucións do contorno que contribúan á construción de comunidades educadoras e a unha convivencia de calidade que potencie os dereitos e as liberdades fundamentais.
- Establecer as liñas básicas de colaboración e comunicación con outras institucións que contribúan á mellora da convivencia no centro: concello, benestar, sanidade, xustiza, igualdade, forzas de seguridade do Estado... e con outras organización non oficiais (ONG, fundacións...)
- Continuar coa colaboración coas Forzas de Seguridade do Estado para a formación en materia de Convivencia Escolar.

**FINS E PRINCIPIOS INFORMADORES DO PLAN DE CONVIVENCIA (artigo 3 da Lei 4/2011) NOS CENTROS DOCENTES referenciados cos Obxectivos Xerais do PC anteriores (artigo 12 do Decreto 8/2015)**

- a) A garantía dun ambiente educativo de respecto mutuo que faga posible o cumprimento dos fins da educación e que permita facer efectivo o dereito e o deber de aproveitar de xeito óptimo os recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado no posto escolar (Obxectivos xerais: b) e g))
- b) A educación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas (Obxectivos xerais c) e i))
- c) A prevención e o tratamento das situacións de acoso escolar mediante medidas eficaces (Obxectivo xeral e))
- d) O recoñecemento ao profesorado, en especial aos membros dos equipos directivos dos centros docentes, das facultades precisas para previr e corrixir as condutas contrarias á convivencia, así como da protección xurídica adecuada ás súas funcións (Obxectivo xeral a))
- e) A corresponsabilidade das nais e pais ou das titoras ou titores no mantemento da convivencia nos centros docentes, como un dos principais deberes que lles corresponden en relación coa educación dos seus fillos e fillas ou pupilos ou pupilas (Obxectivo xeral h))
- f) Promover a resolución pacífica dos conflitos e fomentar valores, actitudes e prácticas que permitan mellorar o grao de aceptación e cumprimento das normas, avanzar no respecto entre todos os membros da comunidade educativa e a mellora da convivencia escolar (Obxectivos xerais c), d) e f))
- g) Avanzar no respecto entre todos os membros da comunidade educativa e na mellora da convivencia escolar



(Obxectivos xerais b), d) e f))

h) A promoción da sensibilización dos distintos sectores que interveñen na educación sobre a importancia da convivencia como parte fundamental para o desenvolvemento persoal e social do alumnado (Obxectivos xerais b) e g))

## 2. Rexistro das Medidas do plan xa existentes e das novas estratexias de actuación. Mirarlo con MARTA, LO HICE YO SOLA

Como medidas existentes no Plan de Convivencia están as seguintes, as cales seguirán a formar parte do mesmo dado que as consideramos importantes.

- Rexistros de incidencias: partes de aula e parte de incidencia
- Rexistros dos alumnos que acoden á Aula de Convivencia
- Rexistros dos acordos de compromiso de Cambio de Conducta
- Rexistros das entrevistas individualizadas entre os distintos membros da comunidade educativa
- Rexistros das entrevistas por parte dos titores, profesores ou membros do equipo directivo co grupo clase.
- Utilización do diálogo e a escoita como ferramentas propias do encontro entre as persoas (forma parte do traballo diario e é parte esencial do PEC)
- Verbalización do agradecemento (grazas) e da desculpa (perdón) tanto de forma privada como pública (forma parte do traballo diario e é parte esencial do PEC).
- Uso dos bos modais (forma parte do traballo diario e é parte esencial do PEC)
- Rexistro de titorías específicas no Plan Acción Titorial: acoso, ciber acoso, violencia de xénero, promoción da muller, promoción dos dereitos humanos, respecto ao medio ambiente, habilidades sociais...
- Rexistro da invitación ás forzas de Seguridade do Estado para impartir charlas/conferencias aos membros da comunidade educativa.
- Rexistro das convivencias programadas desde o Departamento de Pastoral.
- Rexistro dos sociogramas e escalas de valoración que cubre o alumnado dende 5º E Primaria ata 4º ESO no primeiro e no segundo trimestre
- Rexistro das enquisas que se pasaron o curso 2015/16 a toda a Comunidade Educativa.
- Rexistro dos expedientes disciplinarios (no curso 2015/16 non houbo ningún)
- Rexistro dos expedientes de absentismo (no curso 2015/16 iniciáronse 4)
- Rexistro das comunicacións enviadas a Servizos Sociais do Concello.



- Rexistro das intervencións dos EOE.
  - Rexistro das sesións de preavaliación e de avaliación mantidas no seo de claustro de profesores nas que sempre se fai fincapé en como é o clima de convivencia no seo de cada curso.
  - Rexistro das sesións do claustro de profesores nos que se pregunta polo clima de convivencia.
  - Rexistro das reunións mantidas cos delegados dos distintos cursos nos que sempre se pregunta polo clima de convivencia no curso que representa cada delegado e polo clima de convivencia en xeral, tendo en conta recreos, intercambios...
  - Rexistro dos textos que usan como momento relixioso nos que se trate especificamente cuestión de convivencia.
  - Manter a celebración do Día da Paz tanto a nivel de centro coma en colaboración cos outros colexios concertados da cidade.
- \*Planificar a custodia e os responsables destes documentos e onde e canto tempo se han de gardar.

#### NOVAS ESTRATEXIAS DE ACTUACIÓN:

Cara á revisión deste plan marco no curso nos vindeiros cursos, cómpre:

- Continuación da sensibilización á Comunidade Educativa sobre cuestións relacionadas co ámbito da convivencia. Como o curso pasado, 2015/16 se desenvolveron charlas sobre acoso, ciber acoso e uso de redes sociais para alumnos desde 5º de EP a 3º ESO por parte das Forzas de Seguridade do Estado, para o curso 2016/17 proporanse para o claustro de profesores e familias.
- Ampliación dos sociogramas e escalas de valoración a outros cursos de E Primaria e Bacharelato.
- Sensibilización para a Comunidade Educativa sobre a promoción da muller e Igualdade.
- Sensibilización sobre temas de convivencia máis aló das sesións de tutoría específicas para o primeiro trimestre.
- Realización de convivencias/encontros entre os diferentes cursos e con outros (Día da Paz, Encontros FEC...)
- Por en marcha os protocolos que faltan: identidade de xénero, duelo...
- Por en marcha a Comisión de Convivencia .
- Nombrar á persoa Dinamizadora de Convivencia, se é pertinente, e ver as súas funcións.
- Referenciar os distintos documentos que teñen que ver co ámbito da convivencia: Plan de Acción Titorial, Plan de Pastoral, Plan de Convivencia, RRI, NOF, Lei de Convivencia.
- Dar a coñecer ás familias e PAS os documentos que están relacionados coa convivencia.
- Colgar na web información relativa a convivencia.
- Enviar por plataforma ás familias novas/artigos de prensa, revistas, vídeos que traten sobre asuntos de convivencia.
- Por en marcha o Equipo de Mediación tanto para profesores como para alumnos.

### 3. Detección de necesidades: recursos, protocolos etc.





- Detectase que para botar a andar o referido a Mediación tanto para alumnos como para profesores cómpre, por unha banda, que os profesores acaden unha formación específica neste ámbito para a cal hai que dispor de tempo e cartos, xa que non é unha formación gratuita. Por outra banda, estase a falar da necesidade de facer un Máster en Mediación para profesores co nos atopamos, de novo, coa dificultade do tempo e os cartos para unha formación deste tipo. Cómpre que algúns profesores se formen neste ámbito para, posteriormente, que eles formen aos alumnos de cara a ter no centro un Equipo de Mediación. Seguiremos en contacto coas distintas institucións para intentar solucionar este asunto.
- Sería convinte ter máis horas para a Aula de Convivencia aínda que non temos profesores liberados para que se ocupen só da mesma.
- Detéctase carencia de formación na profundización no traballo e na avaliación, sobre todo, das competencias básicas, fundamental para a elaboración do Consello Informador que ten que acompañar o boletín de notas dos alumnos da ESO a final de curso.
- Cómpre que as familias coñezan todos os documentos que teñen relación co ámbito da convivencia. Temos que buscar o xeito de facelo para que as reunións non sexan interminables.
- Inclusión da formación en temas referidos a convivencia no Plan de Formación.
- Temos que elaborar máis protocolos (atención a posibles nenas embarazadas, asistencia hospitalaria, protocolo acoso entre profesores, protocolo específico para cuestións racistas ou discriminación sexual ou relixiosa...)

#### 4. Planificación, secuenciación e desenvolvemento das actuacións

Como mínimo ha de incluír:

- Programa de intervención que aborde a construción dunha convivencia positiva, a prevención dos conflitos e a abordaxe destes. A REFERENCIA É O ARTIGO 15 DA LEI: ACTUACIÓNS, MEDIDAS E PROGRAMAS FAVORECEDORAS DUNHA CONVIVENCIA DE CALIDADE.

Entre as actuacións, as medidas ou os programas que se poden desenvolver para favorecer a convivencia enuméranse os seguintes:

1. Actuacións organizativas, curriculares e de coordinación. Debe considerarse, especialmente,
  - a organización do centro e da aula; a coordinación das actuacións docentes; a programación e desenvolvemento do currículo; as estratexias metodolóxicas; a avaliación do progreso do alumnado e da práctica docente. Por unha banda o centro está a implantar modelos de aprendizaxe baseados no traballo por proxectos, o traballo cooperativo e o traballo en vertical, especialmente, e por outra fomenta as convivencias/encontros entre os alumnos e as asembleas de delegados. Por outra banda, a práctica educativa diaria ten coma obxectivo, entre outros, fomentar e manter un bo clima de convivencia baseado na cultura do respecto para que



se poida conseguir desenvolver a actividade académica con éxito. Cómpre así mesmo, levar rexistro do clima de convivencia nas actividades extraescolares.

2. Actuacións dirixidas a garantir a participación da comunidade educativa, incluída a formación co obxectivo de mellorar a convivencia escolar e a resolución pacífica de conflitos.

Neste senso pretendemos:

- Continuar pasando sociogramas e escalas de valoración aos alumnos e ampliar o rango das mesmas.
- Continuar pasando enquisas de avaliación da convivencia ás familias e PAS, tal como se fixo o curso pasado.
- Continuar avaliando o clima de convivencia e coller rexistro da mesma tanto nas sesións de claustro de profesores, coma nas de Asambleas de Delegados, coma nos informes de preavaliación e nas sesións de avaliación.
- Ampliar a formación sobre temas relacionados coa mellora da convivencia escolar a máis alumnos, por exemplo: a todas as titorías desde Infantil a BAC e tamén ás familias, ós profesores e ós PAS.
- Ampliar a formación sobre a resolución pacífica dos conflitos: cómpre desenvolver algunha campaña de sensibilización respecto a este asunto primeiro cos alumnos e, posteriormente, cos profesores e alumnos.

Respecto da mellora para a formación do profesorado e das nais e pais e titores legais cítanse na páxina 36 do documento Orientacións para a Elaboración do Plan de Convivencia como exemplos para o Plan Anual de Formación as seguintes:

- Incluir no PAF do centro actividades formativas, propostas desde os equipos de ciclo, relacionadas coas distintas medidas recollidas no Plan de Convivencia e que aglutinen o maior número de profesores e profesoras posible. (se cada profesor nos presenta unha actividade por trimestre xa está; tamén están as de titoría)
- Promover desde a comisión de convivencia e a asociación de nais e pais actividades informativas e formativas para nais e pais en relación a temas de convivencia.
- Elaborar orientacións e establecer programas de formación para todos os membros da comunidade educativa sobre a prevención e resolución de conflitos:
  - Formación específica do profesorado, elaboración de materiais e documentos (esto podese facer coa realidade nosa), protocolos de actuación axustados a o propio centro...
  - Formación de familias: pautas para previr o acoso e outras formas de violencia desde a familia. Impulsar a creación de escolas de nais e pais.
  - Formación do alumnado: Técnicas de resolución pacífica de conflitos; potenciar o uso positivo das TIC e o espírito crítico ante os contidos aos que acceden, ser coidadoso cos datos persoais, onde aparecen e a quen se proporcionan; non responder ás provocacións a través



dos medios tecnolóxicos; cando unha ameaza persiste, hai que agardar o que se poida a xeito de proba do sucedido, pechar a conexión e pedir axuda a unha persoa adulta.

- Elaborar orientacións e establecer programas formativos dirixidos ao profesorado e as familias, soa intención de previr e actuar ante situación de ciberacos: sensibilización sobre o uso saudable e razoable das TIC, aprender a transmitirles aos menores a confianza suficiente para que poidan recorrer a eles en caso necesario, aprender e apoiar ao menor en caso de confirmarse o ciberacoso e en caso de ameazas graves presentar a correspondente denuncia no organismo competente.

- Formar sobre a mediación como técnica de resolución de conflitos ao profesorado titor; nas sesión de titoría do alumnado e constitución de equipos de mediación.

- Programar e desenvolver, no marco dos plans de formación ofertados pola Administración distintos programas de formación.

3. Actuacións dirixidas á prevención de condutas contrarias ás normas de convivencia, incluíndo difusión de normas e accións de sensibilización e protocolos de detección temperá.

- Dar a coñecer ao claustro de profesores e PAS tanto o Plan de Convivencia coma o NOF ao inicio do curso.

- Adicar unha sesión de titoría ao comenzo de curso e para todos os cursos desde EI-BAC? a difundir o NOF e o Plan de Convivencia: que son?, para que serven? e o motivo dos mesmos. Ao mesmo tempo, se concencia aos alumnos de que o clima de convivencia empeora ou mellora dependendo das actuacións que todos levamos a cabo.

- Presentar o NOF, o Plan Marco de Convivencia dun xeito xeral e o Plan Anual de Convivencia ás familias na primeira reunión do novo curso.

4. Protocolo para a prevención, a detección e o tratamento das situacións de acoso escolar, que incorporará, como mínimo, as seguintes previsións:

a) Realización de campañas de sensibilización contra o acoso escolar, dirixidas a toda a comunidade educativa, que axuden a previlo e a preparar para detectalo e reaccionar e intervir fronte a este.

b) Establecemento de canles específicas que faciliten ás vítimas a exteriorización das situacións de acoso escolar.

- Usar a Aula de convivencia como un canal específico.

- Seguir facilitando a intervención dos profesores/equipo directivo nestes casos, facendo substitucións se teñen clase para que poidan atender aos alumnos na Aula de Titoría do 4 piso.

- Usar a Caixa de reclamacións que está na portería, plataforma, entrevistas con profesores... para por sobre aviso cuestións relacionadas con conflitos.

- Fomentar no colexio as reunións entre as familias implicadas cos titores do curso.



c) Determinación das medidas que deben adoptarse en caso de detección dunha situación de acoso escolar para pórle fin, sen prexuízo das correccións disciplinarias que correspondan. En todo caso, preverase a designación, pola persoa titular da dirección do centro ou titular do centro concertado, dunha persoa responsable da atención á vítima de entre o persoal do propio centro docente. Esta designación procurarase que, cando sexa posible, recaia sobre unha persoa con que a vítima garde unha relación de confianza ou proximidade.

5. Medidas que se poden aplicar no centro para previr, detectar, mediar e resolver os conflitos que poidan xurdir, entre as cales se incluírán os compromisos de convivencia, as actuacións preventivas e que contribúan á detección da conflictividade e a conciliación ou mediación na resolución dos conflitos que puidesen xurdir, de conformidade co establecido neste decreto.

Prevenición: Campañas de sensibilización sobre convivencia que incluírán tamén a difusión dos documentos que ten o centro sobre este asunto

Detección mediante a observación tanto dentro da aula como fóra da mesma do tipo de condutas que amosan os alumnos.

Intervir para resolver conflitos: fomento da escoita e o diálogo tanto individualmente coma en grupo de alumnos cos profesores e as familias e acordos de cambio de conduta, asistencia á Aula de Convivencia ou procesos de conciliación se fora o caso para a resolución pacífica dos conflitos.

5. Medidas ou programas específicos para promover a convivencia no centro, que fomenten o diálogo, a corresponsabilidade e a cultura de paz. Tal como se recolle no artigo 15 e na sección 3ª da Lei de Convivencia a xestión da conflictividade deberá incluírse nos plan de convivencia e contará, como mínimo, coas seguintes actividades:

a) Actividades de acollida para o alumnado que se matricula por primeira vez no centro e para as súas familias, que faciliten o coñecemento das normas de convivencia, tanto xerais do centro

Como particulares da aula, especificando os dereitos e deberes do alumnado e as correccións ou medidas reeducadoras que, de ser o caso, se apliquen.

b) Actividades para a sensibilización fronte aos casos de acoso e intimidación entre iguais, dirixidas á comunidade educativa.

c) Actividades dirixidas á sensibilización da comunidade educativa na igualdade entre homes e mulleres para previr posibles situacións de violencia de xénero.

d) Actividades dirixidas á sensibilización da comunidade educativa na non discriminación por razón de raza, sexo, procedencia e condición persoal ou social.



e) Medidas de carácter organizativo que posibiliten a adecuada vixilancia dos espazos e dos tempos considerados de risco, como os recreos, as entradas e saídas do centro e os cambios de clase nos corredores.

As actividades dos apartados a) ao d) recóllense no PAT.

f) Por en marcha un programa para a adquisición de habilidades e competencias sociais.

#### **FASE 4 SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN: REVISAMOS E PROPOÑEMOS MELLORAS**

##### **Avaliación cuantitativa e cualitativa do desenvolvemento do plan: revisión, propostas de mellora e continuidade.**

Ó Plan Anual de Convivencia faráselle un seguimento trimestral.

A partir da memoria final do Plan Anual revisaremos o Plan de Convivencia para seguir axustando o plan anual do seguinte curso ao mesmo de cara a implantar ata o curso 2019/20 todo o que o documento marco reflexa e, ao mesmo, propoñer melloras no ámbito da convivencia no centro.

Será a Comisión de Convivencia quen faga o seguimento e a avaliación tanto do Plan de Convivencia coma do Plan Anual de Convivencia.

A avaliación do Plan Anual farase partindo dos indicadores de logro propostos na concreción das actuacións que se van desenvolver tendo en conta todo o proceso e valorarase o grao de consecución dos obxectivos. Tómanse como referentes, entón, as actuacións marcadas que teñen diferentes responsables e uns prazos para desenvolverse.

A Comisión de Convivencia deberá facer unha avaliación trimestral do plan e ao final de curso elaborará unha memoria anual deste. Os responsables desta avaliación serán, en primeiro lugar, a comisión de convivencia, o equipo directivo e o consello escolar, coa participación de todos os sectores da comunidade educativa.

Entre os ámbitos e criterios desta avaliación podemos destacar:

- *En relación co contorno social:* relacións centro educativo-institucións do contorno; relacións familia-institucións do contorno; oferta de formación e ocio das institucións do contorno; plans de mellora da convivencia social...
- *En relación co contorno familiar:* relacións centros-familias; canles de comunicación e de información; participación das familias; espazos e tempos dedicados á relación; estilos educativos das familias; formación das familias...
- *En relación co contorno escolar:* espazos, instalacións e mobiliario do centro; clima de convivencia no centro, nas aulas, nos recreos, cambios de clase...; normas de convivencia do centro e da aula; relacións entre os membros da comunidade educativa; medidas para previr conflitos e formas de resolución; resposta educativa á diversidade...



O equipo directivo dos centros docentes garantirá a participación na avaliación do plan de convivencia de todos os sectores da súa comunidade educativa.

Logo da avaliación do plan de convivencia e en vista dos resultados acadados, o equipo directivo, xunto coa comisión de convivencia, arbitrará un procedemento para que os demais estamentos do centro (claustro de profesores, xunta de delegados e delegadas de alumnos e alumnas, asociacións de alumnado, ANPA...) realicen as propostas de mellora que consideren pertinentes para incluír na memoria final.

A comisión de convivencia, ao final de cada curso, elaborará a correspondente memoria do plan de convivencia do centro, de acordo cos datos e conclusións extraídos do proceso de seguimento e avaliación e coas propostas de mellora que se consideren necesarias.

O consello escolar en pleno, por proposta da súa comisión de convivencia, aprobará ao final de cada curso escolar a memoria do plan de convivencia elaborada pola comisión de convivencia. Esta memoria formará parte da memoria anual do centro.

Correspóndelle aos servizos de Inspección Educativa supervisar a elaboración, desenvolvemento e avaliación do plan de convivencia do centro, así como prestar o asesoramento necesario para tales fins.

É conveniente que cada centro educativo, ao comezo de cada curso escolar, revise o seu plan de convivencia co obxecto de analizar a evolución do estado da convivencia no centro e incorporar ao plan, e sobre todo á súa concreción anual, as propostas de mellora recollidas na memoria do curso anterior.

A consellería con competencias en materia de educación poderá establecer algún procedemento para que, a través de medios electrónicos ou telemáticos, poida procederse á recollida das incidencias en materia de convivencia nos centros educativos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Coma criterios de avaliación para avaliar o Plan Anual de Convivencia pódense ter en conta os recollidos no anexo 15 do documento “Orientacións Plan de Convivencia”

<b>Criterios</b>	<b>Algúns aspectos que hai que considerar</b>
1. Evolución do número, tipo e gravidade dos conflitos respecto do curso anterior.	1. Existen informes anuais nos que se recollan clasificados os conflitos detectados? 2. Como se considera a evolución do número, tipo e gravidade dos conflitos respecto do curso anterior? 3. Os obxectivos do plan de convivencia determínanse a partir de informes anuais e outras evidencias contrastables?
2. Alcance do plan de	1. Recolle valores e actitudes (acollida, coeducación, competencia social, comunicación,

convivencia.	educación emocional, educación para a paz, inclusión, mediación, símbolos identitarios)? 2. Recolle resolución de conflitos (absentismo, conflitos leves, conflitos graves)? 3. Afecta á organización escolar (estrutura e xestión dos recursos, participación, normas)?
3. Cumprimento dos obxectivos propostos no plan de convivencia.	1. Alcanzáronse os obxectivos propostos no plan de convivencia? 2. O plan de convivencia deu resposta a aspectos que inciden na convivencia escolar nos tres ámbitos de actuación (aula, centro e contorno)?
4. Renovación do plan de convivencia.	1. Existe un procedemento de renovación anual do plan de convivencia? 2. O plan avalíase anualmente e fanse propostas de mellora?
5. Desenvolvemento das actividades incluídas no plan de convivencia	1. Faise un seguimento periódico do plan? 2. As actividades desenvolvéronse coa temporización prevista? 3. O desenvolvemento das actividades produciu os efectos esperados?
6. Implicación no plan dos diferentes sectores da comunidade educativa.	1. Cal é o grao de implicación do profesorado na prevención e resolución de conflitos? 2. Cal é o grao de implicación do persoal de administración e servizos na prevención e resolución de conflitos? 3. Implicouse o alumnado nas actuacións de mediación? 4. Cal foi o grao de colaboración das familias nas diferentes actuacións de corrección levadas a cabo no centro?
7. Funcionamento da comisión de convivencia do centro.	1. Cantas veces se reuniu ao longo do curso? 2. Cales foron os principais temas tratados? 3. Realizou o seguimento do plan de convivencia? 4. Colaborou na planificación de medidas preventivas e na resolución de conflitos no centro?
8. Coordinación dos órganos do centro para a mellora da convivencia.	1. Existe a figura de coordinador da convivencia no centro? 2. Dáse resposta ás súas necesidades formativas? 3. Cal foi a colaboración do/a xefe/a de estudos, dos/as titores/as e da comisión de coordinación pedagóxica co departamento de orientación no desenvolvemento das

	<p>actividades previstas no plan de convivencia?</p> <p>4. Cal foi a colaboración do/a xefe/a de estudos, dos/as titores/as e da comisión de coordinación pedagóxica co departamento de orientación no desenvolvemento na aplicación do plan de acción tutorial?</p> <p>5. Cal foi o grao de colaboración e coordinación do departamento de orientación e o EOE?</p>
9. Actividades formativas á comunidade educativa para mellora da convivencia.	<p>1. Realizáronse actividades formativas dirixidas á mellora da convivencia?</p> <p>2. Cal foi a resposta e a implicación nas actividades dos diferentes sectores da comunidade educativa?</p>
10. Existencia, e coñecemento, de protocolos propios de actuación en situacións de conflito, incluíndo condutas reprobables acaecidas fóra das aulas, en función de características específicas.	<p>1. Existen protocolos claros e definidos de actuación?</p> <p>2. Recóllense nestes os documentos nos que o profesorado formalice por escrito os feitos constatados?</p> <p>3. Existe un procedemento de actualización dos protocolos?</p> <p>4. Os ditos protocolos son coñecidos e as versións actualizadas están á disposición de todos os membros da comunidade educativa afectados por eles?</p>
11. Existencia, e coñecemento, de protocolos de actuación encamiñados á detección, prevención e tratamento de situacións de acoso.	<p>1. Existen protocolos claros e definidos de actuación?</p> <p>2. Inclúen estes protocolos o illamento ou baleiro social e o acoso informático?</p> <p>3. Recóllense neles os documentos nos que o profesorado formalice por escrito os feitos constatados?</p> <p>4. Os ditos protocolos son coñecidos por todos os membros da comunidade educativa?</p> <p>5. A dirección do centro nomea a unha persoa responsable da atención á vítima?</p>



<p>12. Existencia dun protocolo de funcionamento da aula de convivencia inclusiva.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Existe un protocolo?</li> <li>2. Hai profesorado nomeado especificamente para a organización e atención da aula de convivencia?</li> <li>3. Está elaborado, e utilízase na aula de convivencia, un programa de habilidades sociais?</li> </ol>
<p>13. Existencia de procedementos conciliados de resolución dos conflitos.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Existe máis dun procedemento conciliado de resolución de conflitos de convivencia?</li> <li>2. O alumnado e as familias solicitan utilizar procedementos conciliados?</li> <li>3. Cando se utilizaron os ditos procedementos, favoreceron a resolución do conflito?</li> </ol>
<p>14. Existencia, e coñecemento, de propostas de acción específicas encamiñadas a favorecer a inclusión, así como a mellora da convivencia a través do éxito académico.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Existen protocolos de actuación ante o absentismo e o abandono escolar temperán?</li> <li>2. Existen mecanismos de detección temperá nos casos de desatención familiar ou situacións externas ao centro que teñan repercusión sobre a escolarización do alumnado?</li> <li>3. Entre os obxectivos do plan de convivencia recóllese favorecer os cambios metodolóxicos que potencien o éxito académico?</li> <li>4. Demandáronselles propostas de actuación para a mellora do éxito académico aos departamentos didácticos e á comisión de coordinación pedagóxica?</li> <li>5. Os departamentos didácticos e a comisión de coordinación pedagóxica fixeron propostas neste sentido?</li> <li>6. Desenvolvéronse accións específicas encamiñadas a favorecer a inclusión e a mellora da convivencia a través do éxito académico?</li> </ol>
<p>15. Existencia dun programa específico para o desenvolvemento da competencia social e cidadá.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Está elaborado o programa de habilidades sociais?</li> <li>2. Trátase de forma transversal a competencia social e cidadá?</li> <li>3. Elabóranse programas nos que se traten contidos como aprender a pensar, educación emocional, educación en valores e habilidades sociais?</li> </ol>
<p>16. Valoración global da</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Establecéronse mecanismos para medir o grao de satisfacción da comunidade educativa coa</li> </ol>



situación da situación da convivencia escolar no centro.	situación da convivencia no centro? 2. Cal é o grao de satisfacción da comunidade educativa en relación coa convivencia no centro? 3. Cales son as principais propostas de continuidade e mellora?
--	--

**No anexo 16** pode consultarse a exemplificación dunha táboa para facer o informe de seguimento e de avaliación final do plan de convivencia.

CRITERIO	PUNTUACIÓN	OBSERVACIÓNS
Evolución do número, tipo e gravidade dos conflitos respecto do curso anterior. <i>Moi negativa: 0 Moi positiva: 10</i>		
Alcance do plan de convivencia. <i>Non hai plan: 0 Alcance moi amplo:10</i>		
Cumprimento dos obxectivos propostos no plan de convivencia. <i>Non se cumpriu ningún: 0 Cumpríronse todos:10</i>		
Renovación do plan de convivencia. <i>Non se renova: 0 Renóvase anualmente:10</i>		
Desenvolvemento das actividades incluídas no plan de convivencia. <i>Non se desenvolveu ningunha: 0 Desenvolvéronse todas: 10</i>		
Implicación no plan dos diferentes sectores da comunidade educativa. <i>Non hai implicación: 0 Implicación total: 10</i>		
Funcionamento da comisión de convivencia do centro <i>Moi deficitario: 0 Excelente:10</i>		



Coordinación dos órganos do centro para a mellora da convivencia <i>Non existiu coordinación: 0 A coordinación foi moi alta: 10</i>		
Actividades formativas para membros da comunidade educativa dirixidas á mellora da convivencia <i>Non existen: 0 Fixéronse un gran número: 10</i>		
Existencia, e coñecemento, de protocolos propios de actuación en situacións de conflito, incluíndo condutas reprobables acaecidas fóra das aulas, en función de características específicas <i>Non existen: 0 Existen e aplícanse con eficacia:10</i>		
Existencia, e coñecemento, de protocolos de actuación encamiñados á detección, prevención e tratamento de situación de acoso? <i>Non existen: 0 Existen e aplícanse con eficacia:10</i>		
Existencia dun protocolo de funcionamento da aula de convivencia inclusiva. <i>Non existe: 0 Existe e é moi eficaz: 10</i>		
Existencia de procedementos conciliados de resolución dos conflitos. <i>Non existen: 0 Existen e aplícanse con eficacia: 10</i>		
Existencia, e coñecemento, de propostas de acción específicas encamiñadas a favorecer a inclusión, así como a mellora da convivencia a través do éxito académico <i>Non existen: 0 Existen e aplícanse con eficacia: 10</i>		
Existencia dun programa específico para o desenvolvemento da competencia social e cidadá		



<i>Non existe: 0 Existe e é moi eficaz: 10</i>		
Valoración global da situación da situación da convivencia escolar no centro <i>Moi negativa: 0 Moi positiva: 10</i>		
<b>PUNTUACIÓN TOTAL</b>		

**CONCRECIÓN DO PLAN ANUAL DE CONVIVENCIA CURSO 2016/17 A PARTIR DOS OBXECTIVOS XERAIS DO PLAN E DAS MEDIDAS QUE APARECEN REFLECTIDAS NO DOCUMENTO "ORIENTACIÓNS PARA O PLAN DE CONVIVENCIA"**

**1. DEFINICIÓ DO PLAN ANUAL DE CONVIVENCIA EN RELACIÓN AO ARTIGO 12 DO DECRETO 8/2015 E A SÚA CONCRECIÓN EN OBXECTIVOS ESPECÍFICOS.**

a) Facilitarlles aos órganos de goberno e ao profesorado instrumentos e recursos en relación coa prevención da violencia e a mellora da convivencia no centro.

Obxectivos específicos:

-Promover a formación permanente do profesorado en temas relacionados coa convivencia.

- Recoller no NOF accións ou propostas de mellora da convivencia nos distintos espazos do centro (especial atención aos accesos, patios de recreo, zonas de xogos, servizos etc.), así coma nos momentos de maior actividade: entradas, saídas, cambios de clase, recreos, etc.



b) Concienciar e sensibilizar a comunidade educativa sobre a importancia dunha adecuada convivencia escolar e sobre os procedementos para melloralala e acadar un ambiente educativo que permita o óptimo aproveitamento dos recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado.

Obxectivos específicos:

Feita a análise do clima de convivencia no centro, concluímos:

- Dar a coñecer a toda a comunidade educativa o Plan de Convivencia e o NOF. Algunhas familias fannos chegar que coñecen a existencia de distintos documentos relacionados coa convivencia pero non coñecen os documentos en sí.
- Concienciar á comunidade educativa da importancia da súa implicación nos instrumentos de valoración da convivencia que o colexio pón á súa disposición: enquisas anuais, buzón de suxestións... Constatamos una pequena colaboración nas enquisas que se pasaron.

Por outra banda tamén cómpre:

- Coñecer a existencia das posibles problemáticas relacionais que existen na comunidade educativa (alumnado, familias, profesorado).
- Sistematizar as vías establecidas das actuacións en materia de convivencia que se desenvolven no centro. A resolución de conflitos comeza co profesor do grupo no momento en que se produce, sigue co titor e pasa en último termo á dirección. Por outra banda, existen protocolos determinados aos que axustarse que aparacen ao final deste Plan.
- Revisión e adaptación dos documentos de organización e de xestión de xeito que favorezan o clima do centro se fora o caso. A modo de exemplo referenciar o RRI con relación a este Plan; referenciar PAT, PAD e Plan de Convivencia...

c) Fomentar nos centros educativos os valores, as actitudes e as prácticas que permitan mellorar o grao de aceptación e cumprimento das normas e avanzar no respecto á diversidade e no fomento da igualdade entre homes e mulleres.

Obxectivos específicos:

- Manter a posta en práctica do traballo en valores que se fai en todo o centro desde E Infantil e que repercute no bo clima de convivencia que se respira no centro e que reflicten o ideario co está concebido este colexio. As familias nos trasmiten nas enquisas unha valoración positiva sobre o traballo en valores que se realiza no centro.
- Manter os obradoiros coas familias e intentar a súa expansión a todas as etapas educativas.
- Manter a elaboración e revisión anual, de forma consensuada, as normas de convivencia do Centro e da aula.
- Favorecer o traballo en grupo e o traballo cooperativo como metodoloxías nas que se potencia o respecto e solidariedade entre o alumnado tal como temos sinalado nas liñas estratéxicas de Innovación Pedagóxica.



d) Facilitar a prevención, a detección, o tratamento, o seguimento, a xestión e resolución dos conflitos que se poidan producir no centro e aprender a utilizalos como fonte de experiencia e aprendizaxe.

Obxectivos Específicos:

-Manter a cultura de resolución pacífica de conflitos, baseada no diálogo e en acordos tipo: Compromiso de Cambio de Conducta (anexo) e a reflexión na Aula de Convivencia.

-Continuar coas actuacións que fagan que as aulas e o Centro sexan lugares de aprendizaxe e práctica da convivencia: momento relixioso de primeira hora da mañá, bo clima no desenvolvemento do traballo diario na aula, convivencias, preparación e organización de festas/festivais, saídas culturais...

-Incorporar no PAT experiencias propias para que os nosos alumnos debatan sobre as mesmas.

e) Facilitar a prevención, detección e eliminación de todas as manifestacións de violencia, especialmente do acoso escolar, da violencia de xénero e das actitudes e comportamentos xenófobos e racistas.

Obxectivos Específicos:

- Manter os mecanismos que facilitan a análise das causas e das consecuencias das problemáticas detectadas, así como a prioridade na súa resposta: información recibida polos titores ( cambios de grupo en 6 EP para 1º ESO e de 2º de ESO ao curso de 3º en función dos amigos que se teñan, sociogramas no primeiro trimestre e escala de valoración no segundo para 5º e 6º e toda a ESO, avaliar a convivencia en cada avaliación co claustro de profesores, avaliar a convivencia nas reunións cos delegados...) e valorar a implantación destes mecanismos en máis cursos.

- Elaborar protocolos de notificación e actuación ante distintas situacións contrarias á convivencia (disrupción, violencia de xénero, agresións verbais, acoso escolar...)

f) Facilitar a conciliación ou a mediación para a resolución pacífica dos conflitos.

Obxectivos Específicos:

- Intentar manter a formación en mediación para por en marcha un equipo de mediación estable no centro, integrado por persoas representantes dos distintos sectores da comunidade. Para elo porémonos en contacto con organismos oficiais para ver a posibilidade de levar a cabo esta formación sen que esta sexa necesariamente un Máster en Mediación.

g) Contribuír desde o ámbito da convivencia á adquisición das competencias básicas, particularmente das competencias social e cidadá e para a autonomía e iniciativa persoal.

Obxectivos Específicos

- Formar os diferentes membros da comunidade educativa en habilidades comunicativas e de relación: linguaxe asertiva.



h) Fomentar e facilitar a participación, a comunicación e a cooperación das familias no mantemento da convivencia nos centros docentes.

Obxectivos Específicos:

- Prever, no plan de convivencia, as propostas de mellora da convivencia desde a perspectiva dos diferentes componentes da comunidade escolar (alumnado, profesorado, familias e persoal de administración e servizos).

Feita a análise do clima de convivencia no centro, concluímos que cómpre:

-Incrementar a participación dos membros da comunidade educativa nas enquisas que se pasan desde o centro para o seguimento e avaliación de cuestión relacionadas coa mellora da convivencia.

- Comunicar ás familias, tan pronto como sexa posible, calquera situación disruptiva que se produza durante a realización de actividades que se desenvolvan no ámbito escolar, tanto académicas coma lúdicas.

-Manter a implicación de todo o claustro de profesores na elaboración, concreción, aplicación, seguimento e avaliación do Plan de Convivencia.

i) Establecer, incrementar e consolidar as relacións con entidades e institucións do contorno que contribúan á construción de comunidades educadoras e a unha convivencia de calidade que potencie os dereitos e as liberdades fundamentais.

- Establecer as liñas básicas de colaboración e comunicación con outras institucións que contribúan á mellora da convivencia no centro: concello, benestar, sanidade, sanidade, xustiza, igualdade, forzas de seguridade do Estado... e con outras organización non oficiais (ONG, fundacións...)

A continuación preséntanse os Anexos que aparecen no documento “Orientacións para a elaboración do Plan de Convivencia” os cales están relacionados cos obxectivos que enriba descritos.

#### **ANEXO 5**

#### **MEDIDAS QUE AFECTAN Á ORGANIZACIÓN **OBXECTIVO XERAL A), B), C), D),E)****

Exemplificación de actuacións

M1.1. Revisar as estratexias e procedementos de información, participación e toma de decisións utilizadas nos órganos unipersoais e colexiados do centro para mellorar as estruturas e canles de participación.

M1.2. Promover a participación na elaboración e revisión dos documentos do centro, destacando os valores e normas que pretenden desenvolver actitudes prosociais de igualdade, respecto e diálogo, fomentando o consenso na toma de decisións.

M1.3. Impulsar a creación e a actuación de comisións de mediación e outras estratexias de tratamento e resolución de conflitos.



- M1.4. Establecer canles para a denuncia de situacións de acoso ou maltrato con garantía de confidencialidade: caixa de reclamacións, queixas e suxestións; taboleiro de denuncias e queixas vía telemática, correo electrónico de solicitude de axuda...
- M1.5. Revisión nos departamentos/equipos, CCP e claustro, a primeira semana de setembro, das normas incluídas no plan e establecer acordos sobre formas de abordar o traballo destas normas co alumnado.
- M1.6. Durante o mes de setembro dedicar tempo nas aulas de todos os niveis ao traballo sobre as normas do plan. Medidas que afectan á orgac. (cont.)
- M1.7. Adopción de acordos entre o profesorado respecto dos criterios de esixencia de normas e tratamento da disciplina coa finalidade de manter unha liña de conduta coherente, uniforme e sistemática.
- M1.8. Esixencia do cumprimento das normas por parte do profesorado, con independencia de que sexa ou non titor, a todo o alumnado do centro naquelas situacións que o requiran.
- M1.9. Deseño de actividades e formas de organización que posibiliten a participación do alumnado na formulación das normas do centro/aula, establecemento de sancións, difusión e avaliación do cumprimento, dentro do marco normativo.
- M1.10. Colaboración do profesorado na implantación das normas establecidas para o adecuado funcionamento dos servizos (aulas, comedor, transporte...).
- M1.11. Potenciar o funcionamento da comisión da convivencia.
- M1.12. Promover encontros, conferencias e obradoiros para a toda a comunidade educativa, orientados á construción dunha convivencia positiva.
- M1.13. Vixiar as zonas comúns (aseos, corredores, recreos, entradas e saídas...) e mellorar as zonas de ocio (organizar grupos de xogo...).
- M1.14. Establecer reunións periódicas dos titores por niveis co obxecto de deseñar accións conxuntas para a mellora da convivencia no centro.
- M1.15. Organizar o centro de forma respectuosa coa diversidade e aceptación desta como un valor positivo, fomentando a inclusión.
- M1.16. Impulsar as concrecións curriculares para os distintos ciclos ou cursos o desenvolvemento de todas as competencias básicas, en especial a competencia social e cidadá.
- M1.17. Potenciar un estilo de dirección que favoreza a participación e a comunicación dos problemas (liderado).
- M1.18. Establecer as funcións dos departamentos/equipos, CCP, comisión de convivencia, claustro e consello escolar en relación coa aplicación, revisión e desenvolvemento do plan de convivencia.





M1.19. Establecer na programación xeral anual concrecións anuais de mellora da convivencia adoptando obxectivos claros, consensuados e asumidos por toda a comunidade educativa que terán como referencia o plan de convivencia.

M1.20. Programar nos respectivos departamentos/equipos o calendario de actividades que hai que desenvolver para o logro dos obxectivos propostos na concreción anual do plan de mellora da convivencia, planificando espazos, tempos, instrumentos de avaliación e recursos necesarios.

M1.21. Incluír nas programacións dos diferentes departamentos, para desenvolver ao longo do curso, a realización dalgún traballo cooperativo entre o alumnado.

M1.22. Incorporar no plan de acción titorial actividades para analizar o clima de aula e establecer as normas de convivencia.

M1.23. Establecer unha data mensual fixa para a reunión da CCP e plans trimestrais de traballo.

M1.24. Fixar trimestralmente obxectivos de traballo para os departamentos/equipos.

M1.25. Elaborar boletíns informativos trimestrais para o alumnado, para o profesorado e para as familias recollendo os aspectos máis relevantes da vida do centro e os acordos do consello escolar.

M1.26. Garantir que todos os membros da comunidade educativa coñezan os seus dereitos e deberes.

M1.27. Adoptar estratexias organizativas que posibiliten a implicación de todo o profesorado nos labores titoriais.

M1.28. Utilizar asembleas de aula como sesións de información, debate e participación.

## **ANEXO 6**

### **MEDIDAS PARA MELLORAR A FORMACIÓN DO PROFESORADO E DAS NAIS E PAIS OU TITORES LEGAIS RELACIONADO CO OBXECTIVO XERAL A), D), E),F) G),H)**

Exemplificación de actuacións

M2.1. Incluír no plan anual de formación do centro actividades formativas, propostas desde os equipos de ciclo, relacionadas coas distintas medidas recollidas no plan de convivencia e que aglutinen o maior número de profesores e profesoras posible.

M2.2. Promover desde a comisión de convivencia e asociación de nais e pais actividades informativas e formativas para nais e pais en relación cos temas de convivencia.

M2.3. Elaborar orientacións e establecer programas de formación para todos os membros da comunidade educativa sobre a prevención e resolución de conflitos.

– Formación específica do profesorado, elaboración de materiais e documentos, protocolos de actuación axustados ao propio centro...

– Formación de familias: pautas para previr o acoso e outras formas de violencia desde a familia. Impulsar a creación de escolas de pais e nais.



– Formación do alumnado: técnicas de resolución pacífica de conflitos, potenciar o uso positivo das TIC e o espírito crítico ante os contidos aos que acceden, ser coidadoso cos datos persoais, onde aparecen e a quen se proporcionan; non responder a provocacións a través dos medios tecnolóxicos; cando unha ameaza é persistente, hai que gardar o que se poida a xeito de proba do sucedido, pechar a conexión e pedir axuda a unha persoa adulta.

M2.4. Elaborar orientacións e establecer programas formativos dirixidos ao profesorado e ás familias, coa intención de previr e actuar ante situacións de ciberacoso: sensibilización sobre o uso saudable e razoable das TIC, aprender a transmitirlles aos menores a confianza suficiente para que poidan recorrer a eles en caso necesario, aprender a apoiar ao menor en caso de confirmarse o ciberacoso e en caso de ameazas graves presentar a correspondente denuncia no organismo competente.

M2.5. Formar sobre a mediación como técnica de resolución de conflitos.

– Formación do profesorado titor.

– Formación, nas sesións de titoría, do alumnado.

– Constitución e formación de equipos de mediadores.

M2.6. Programar e desenvolver, no marco dos plans de formación ofertados pola

Administración, algún plan de mellora da convivencia:

– Programas específicos de resolución de conflitos.

– Programas específicos de mediación en conflitos.

– Programas de axuda entre iguais.

– Programas de mentorazgo tecnolóxico.

## **ANEXO 7**

### **MEDIDAS PARA MELLORAR AS RELACIÓNS INTERPERSOAIS **OBXECTIVO XERAL D), E), G),I)****

Exemplificación de actuacións

M3.1. Potenciar a participación de todo o alumnado nos xogos e outras actividades evitando as exclusións.

– Realización de entrevistas individuais co alumnado que rexeita os seus compañeiros, recollendo información e reflexionando sobre as actitudes de rexeitamento cara aos compañeiros e compañeiras procurando que se poñan no lugar do rexeitado e perciban os seus sentimentos.

– Transmisión na aula de mensaxes de acollida a todos os compañeiros nos nosos xogos (todos podemos xogar, só non xoga o que non quere).

M3.2. Coidar as relacións entre o profesorado e do profesorado coas familias, de xeito que constitúan un modelo para as relacións entre o alumnado.

M3.3. Ensinar a dialogar como un medio para confrontar ideas, defender os nosos puntos de vista, argumentalos, fomentando todas as actitudes básicas que o fan posible (escoita, comprensión, respecto das formulacións das outras persoas, argumentación, sinceridade e calma...), para facer do diálogo unha estratexia habitual nas situacións da vida do centro.

M3.4. Incrementar as actividades en parellas e pequenos grupos.

M3.5. Fomentar a través do traballo en grupo a valoración persoal de cada alumno, axudando a que perciban que as súas achegas son importantes para o grupo.

M3.6. Formular como obxectivo educativo aprender a traballar en grupo, planificando a súa consecución e valorando o seu logro nas avaliacións.

M3.7. Formular as actividades en pequenos grupos, transmitíndolle ao alumnado os obxectivos que pretendemos lograr, as tarefas que deben realizar, as tarefas e os roles que lles corresponden aos diferentes membros do grupo, os recursos dispoñibles e o tempo.

M3.8. Potenciar o traballo en equipo do profesorado como modelo do traballo en equipo do alumnado e como medio para desenvolver un proxecto común de centro e desenvolver unha cultura de colaboración.

M3.9. Educar sentimentos, actitudes e valores, ensinando a:

- Expresar adecuadamente as emocións, recoñecer as dos demais e asumir actitudes de respecto cara ás emocións dos demais.
- Desenvolver a empatía, poñéndose no lugar dos outros.
- Coñecer as consecuencias emocionais que poden ter as formas de relacionarse cos compañeiros e compañeiras.
- Ser asertivos superando a timidez e a inseguridade.
- Identificar as situacións de violencia/abuso.
- Rexeitar adecuadamente os violentos e abusadores e a non valorar estes modelos de comportamento.

M3.10. Aplicar programas específicos para o traballo de valores coma o respecto e a solidariedade, habilidades básicas de interacción social e hábitos e actitudes que fomenten a convivencia, dedicando tempo semanal a este tipo de programas.

M3.11. Introducir estratexias específicas de desenvolvemento emocional, habilidades sociais e axuda persoal.

M3.12. Organizar grupos de traballo que favorezan as relacións persoais.

M3.13. Traballar na clase sobre modos adecuados de relación: falar, escoitar con respecto aos demais...



M3.14. Proporcionarlle ao alumnado unha educación para a igualdade entre mulleres e homes e regular e explicitar nas NOF do centro as medidas de corrección de comportamentos sexistas.

- Propoñerlles aos departamentos a través da CCP que inclúan na programación polo menos unha medida conducente a cumprir con este obxectivo.
- Os titores e as titoras elaborarán material didáctico para aplicar nas titorías presenciais que aborden os seguintes temas:
- Fomentar valores de participación, solidariedade e tolerancia, respectando o principio de non discriminación entre os sexos.
- Cuestionar e rexeitar os estereotipos sexistas (na publicidade, na linguaxe, nas relacións interpersoais, nos xogos...).
- Valorar a necesidade de fomentar por igual expectativas profesionais para homes e mulleres.
- Dar a coñecer a contribución feita polas mulleres no campo das matemáticas, das ciencias, da filosofía...

## **ANEXO 8**

### **MEDIDAS DE INTERVENCIÓN DIRECTA ANTE PROBLEMAS DE CONVIVENCIA A), B), F),**

Exemplificación de actuacións

M4.1. Elaborar un protocolo de actuación fronte aos conflitos na aula.

- Documentación (folla de avaliación actitudinal ou rexistro ou partes de faltas/disciplina).
- Actuacións do profesorado de aula.
- Actuacións do profesorado titor e do departamento de orientación.
- Actuacións do equipo directivo.

M4.2. Elaborar protocolos de actuación ante unha agresión.

- Realizar entrevistas individuais coas persoas agredidas, pescudando ata que punto lle afectou a agresión, reforzalo e mellorar a súa autoestima.
- Realizar entrevistas individuais coas persoas agresoras, co obxecto de reflexionar sobre os seus actos e actitude (individual/grupo), facéndoas tomar conciencia sobre a responsabilidade que temos sobre as consecuencias das nosas accións, esixíndolle que pida desculpas e asegure que a agresión non se vai volver repetir.
- Inducir o alumnado a solicitar a axuda dos profesores en caso de agresión.

M4.3. Rexistrar os conflitos que se producen no centro co fin de ter unha visión real da convivencia no centro que permita, fundamentándose na evidencia, introducir as modificacións necesarias para a regulación da convivencia do centro.

M4.4. Solicitar o apoio e asesoramento do orientador ante os indicios ou situacións que poden derivar en posible acoso.

M4.5. Aplicación de programas para a adquisición de habilidades e técnicas de resolución de conflitos mediante a negociación.



M4.6. En función dos niveis, traballar mediante debuxos ou carteis, conceptos de convivencia e descrición do maltrato.

M4.7. Abordar as consecuencias sociais e éticas que supón o comportamento violento.

M4.8. Explicitar as medidas de protección ás vítimas e as responsabilidades éticas de todos os membros da comunidade educativa.

M4.9. Aplicar a mediación como técnica de resolución de conflitos.

## ANEXO 9

### **MEDIDAS DIRIXIDAS Á DIFUSIÓN DO PLAN DE CONVIVENCIA E DOUTROS DOCUMENTOS RELACIONADOS (CONCRECIÓNS CURRICULARES, NOF, PEC, PAT, PAD...) **OBXECTIVO XERAL B), G)****

Exemplificación de actuacións

M5.1. Presentación do plan de convivencia ao profesorado.

– Realización dun claustro extraordinario para a presentación do plan de convivencia ao profesorado.

– Entrega de carpetas informáticas que conteñan o plan de convivencia, as NOF, o PEC, o PAT, o PAD... (documentos relacionados).

– Entrega dun documento resumo do plan de convivencia no que se expliciten fundamentalmente as normas, medidas correctoras e/ou reeducadoras e procedementos de actuación, para incluír en carpetas informáticas específicas de cada etapa/ciclo ou nivel.

M5.2. Elaborar e implantar protocolos de acollida do profesorado de nova incorporación, explicando os aspectos fundamentais do plan de convivencia e incluíndo na documentación entregada o documento resumo deste.

M5.3. Presentación do plan de convivencia ao persoal de administración e servizos.

– Realización dunha reunión para a presentación do plan de convivencia ao profesorado.

– Entrega de carpetas informáticas que conteñan o plan de convivencia, as NOF, o PEC, o PAT, o PAD... (documentos relacionados).

– Entrega dun documento resumo do plan de convivencia.

M5.4. Dar a coñecer entre o alumnado o plan de convivencia e as NOF.

– Desenvolver traballos de análise do plan de convivencia e das NOF nas sesións de titoría presencial.

– Propiciar asembleas de aula e reunións de representantes do alumnado para analizar distintos aspectos do plan de convivencia e das NOF.

M5.5. Informar as nais e pais/titores legais nas reunións de inicio de curso sobre o plan de convivencia e NOF, entregando dípticos resumo.

M5.6. Incluír no periódico escolar/revista dixital/web do centro... información sobre a elaboración, aplicación e contidos do plan de convivencia.



M5.7. Divulgar entre o profesorado, alumnado e familias orientacións básicas sobre o acoso e a súa prevención.

## ANEXO 10

### RELACIONES ENTRE O PLAN DE CONVIVENCIA E AS NORMAS DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO (NOF) **OBXECTIVOS XERAIS A), B) C) e E)**

Exemplificación de actuacións

Os centros docentes elaborarán as súas normas de organización e funcionamento (NOF), que deberán incluír as que garantan o cumprimento do plan de convivencia.

Nas NOF, e referido ao plan de convivencia, faranse explícitas actuacións en elementos como os seguintes:

a) No bloque dos principios educativos das NOF

M.6.1. Incorporar, entre os dereitos do alumnado, os referidos á formación integral e coeducativa, respecto á identidade, integridade e dignidade persoal, protección contra toda agresión física e moral, participación no proceso educativo e na confección das normas de convivencia e na resolución pacífica de conflitos.

M.6.2. Incorporar, entre os deberes do alumnado, aqueles que teñen que ver con tolerancia e respecto á liberdade, á integridade e á dignidade de toda a comunidade educativa; coa non discriminación; coa implicación na vida do centro e na consecución dun clima axeitado de estudo; co respecto ás normas de organización, convivencia e disciplina; coa asistencia regular á clase; o coidado dos recursos e instalacións etc.

M.6.3. Incorporar, entre as finalidades educativas, aspectos relacionados con rexeitamento a todo comportamento discriminatorio; formación para a resolución pacífica dos conflitos e para a convivencia; coordinación e cooperación do profesorado; promoción de metodoloxías de aprendizaxe cooperativa; promoción das relación escola-familia etc.

b) No bloque da estrutura pedagóxica

M.6.4. Facer explícitos os criterios de adscrición do profesorado e os criterios para completar os seus horarios.

M.6.5. Articular o funcionamento dos equipos docentes (reunións ordinarias, liñas de comunicación...).

M.6.6. Explicitar o control da asistencia do profesorado e os criterios para as substitucións.

M.6.7. Establecer e concretar os criterios para a distribución do alumnado e as medidas de atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.



M.6.8. Establecer o procedemento para o control da asistencia, a xustificación das faltas e a forma de ausentarse do centro antes do remate da xornada.

c) No bloque da participación das familias

M.6.9. Facer explícitos os procedementos para a implicación e a participación das familias (obter información, facilitar información, atencións individuais, atención colectivas, recursos para a ANPA, espazos para reunións...).

d) No bloque das normas de convivencia e de relación

M.6.10. Explicitar as medidas de mellora, cunha clara finalidade educativa, con indicación das persoas competentes para a súa aplicación e os tempos para levalas a cabo.

M.6.11. Concretar con claridade o procedemento para a tramitación dun expediente disciplinario.

M.6.12. Establecer os protocolos básicos de actuación ante distintas situación relacionadas coa convivencia: acoso escolar, mediación...

### **RELACIONES ENTRE O PLAN DE CONVIVENCIA E O PLAN DE ACCIÓN TITORIAL (PAT) **OBXECTIVOS XERAIS A), B), C), D), E) e G)****

Exemplificación de actuacións

O labor docente non pode realizarse á marxe dunha acción titorial permanente, e nesta tarefa, encomendada na súa maior parte ao profesorado titor, ten que implicarse toda a comunidade educativa coa PEC como guía.

Desde esa consideración da acción titorial, con máis razón se perciben as conexións entre o plan de convivencia e o plan de acción titorial. Se, como indican algúns autores e autoras, para ser un bo profesor ou unha boa profesora é necesario ser comprensivo, aberto, flexible, bo observador, amable; estar sempre dispoñible; saber escoitar, axudar, motivar, valorar e criticar; máis necesario é todo isto, se cabe, para educar na convivencia.

En consecuencia, o desenvolvemento dun plan de convivencia debe considerar acción para realizar desde o plan de acción titorial, é dicir, deben facerse explícitas actuacións promotoras de valores democráticos de convivencia, de cultura de negociación e diálogo, de cultura de paz. Polo tanto, debe incorporar nos seus obxectivos e nas súas actuacións, cos matices e gradacións en función dos destinatarios –alumnado, familias, profesorado–, referencias explícitas a eses valores que se poden traducir, no bloque dos obxectivos do

PAT, en:

M7.1. Coñecer e valorar as características do grupo de alumnos e alumnas, tanto desde o punto de vista persoal, como no relativo á competencia curricular, ás estratexias de aprendizaxe, á motivación, aos intereses, ás preocupacións e inquedanzas, ás relacións persoais; coa finalidade de producir as respostas educativas adecuadas.

– Revisión do expediente persoal de cada alumno e de cada alumna, para un previo coñecemento da súa realidade.



- Información ao departamento de orientación, sobre o alumnado que presenta desaxustes no seu comportamento, incluído o rendemento académico.

- Disposición para atender e orientar as diferentes inquiredanzas do alumnado.

M7.2. Fomentar a integración do novo alumnado e profesorado, desenvolvendo acción que favorezan a adaptación dos novos alumnos e alumnas, profesores e profesoras, e a súa interacción co resto do alumnado e do profesorado.

- Elaboración de programas de acollida.

- Desenvolvemento das accións previstas no programa de acollida do alumnado de nova incorporación (durante o proceso de admisión, durante a matriculación, durante a incorporación, nas transicións de etapa...).

- Desenvolvemento das accións previstas no programa de acollida do profesorado de nova incorporación (ao comezo do curso e ao longo del).

M7.3. Contribuír á formación integral do alumnado, en sintonía cos principios de tolerancia, igualdade, respecto, solidariedade e paz, e cara á participación razoada e responsable na toma de decisións e na solución dialogada dos conflitos.

M7.4. Promover a participación das familias no labor formativo, asesorándoas e informándoas daquilo que precisen e demanden, en especial, da importancia da estimulación dos fillos e das fillas, da promoción da súa autonomía, dos valores que hai que considerar, da relación familia-alumnado-profesorado e de todo aquilo relacionado co proceso de ensino-aprendizaxe e coa formación dunha sociedade para a convivencia democrática.

- Informar o alumnado e as familias ao comezo do curso sobre a vida no centro, especialmente dos principais aspectos que figuran na NOF e na programación xeral.

- Establecer un horario semanal de atención individual ás familias que posibilite a participación.

- Planificar reunións xerais coas familias e das temáticas que se van abordar.

- Asesorar as familias sobre o seu papel no proceso de maduración e desenvolvemento dos seus fillos e fillas. Elaboración e difusión de documentos informativos sobre a infancia, adolescencia, relacións persoais, educación afectivo-emocional etc.

- Informar o alumnado e as familias, ao comezo do curso sobre a vida no centro, especialmente dos principais aspectos que figuran na NOF e na programación xeral.

M.7.5. Diseñar e desenvolver, en colaboración co departamento de orientación, algún programa facilitador da detección precoz de dificultades de convivencia e de relación.

M.7.6. Establecer unha liña de coordinación entre o equipo docente, especialmente no que atinxe os aspectos metodolóxicos.

M.7.7. Unificar medidas e procedementos de intervención e modelos de informes.





M.7.8. Establecer unha liña de coordinación entre os distintos niveis, ciclos e etapas.

M.7.9. Controlar a puntualidade e o absentismo e informar puntualmente a xefatura de estudos e a familia.

M.7.10. Colaborar co departamento de orientación nos programas previstos para cada nivel e ciclo, especialmente na posta en marcha das medidas de atención á diversidade.

M.7.11. Incorporar a convivencia aos aspectos que se deben incluír nas sesións de avaliación dos grupos.

M.7.12. Informar trimestralmente o consello escolar da situación da convivencia no centro.

M.7.13. Incorporar un informe sobre a convivencia á memoria anual de cada curso.

### **RELACIÓNS ENTRE O PLAN DE CONVIVENCIA E O PLAN DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE (PAD) **OBXECTIVOS XERAIS A), B) C) e E) G)****

Exemplificación de actuacións

No Plan xeral de atención á diversidade (PAD), regulado no Decreto 229/2011, concretaranse todas as actuacións e medidas de atención á diversidade que un centro educativo diseña e desenvolve para axeitar a resposta educativa ás necesidades da totalidade do seu alumnado.

No PAD, e referido ao plan de convivencia, concretaranse aspectos básicos para a convivencia do centro como:

M.8.1. Desenvolver medidas e actuacións de tipo curricular, relacional e organizativo para promover a convivencia, a non discriminación e o respecto polas diferenzas.

M.8.2. Optimizar a organización dos recursos do centro para dar resposta ás necesidades de todo o alumnado e en particular daquel con necesidade específica de apoio educativo.

M.8.3. Elaborar as liñas de colaboración con pais/nais e con diferentes servizos externos ao centro para lle dar resposta á diversidade.

M.8.4. Concretar e desenvolver os principios de atención á diversidade nas decisións de carácter pedagóxico, organizativo e de xestión do centro.

M.8.5. Establecer procedementos para a escolarización e atención do alumnado procedente do estranxeiro.

M.8.6. Organizar as medidas ordinarias e extraordinarias de atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo para contribuír á consecución das competencias básicas e dos obxectivos das diferentes etapas e ensinanzas.



### Dereitos e deberes de convivencia e participación directa

No marco do establecido pola lexislación básica de educación, os membros da comunidade educativa son titulares dos dereitos e deberes de convivencia e participación que se regulan neste título II da *Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa*.

#### ***Dereitos e deberes das nais e pais ou das titoras ou titores.***

1. As nais e pais ou as titoras ou titores, en relación coa educación dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, son titulares dos seguintes dereitos de convivencia e participación, sen prexuízo dos establecidos nas leis orgánicas de educación:

- a) A ser respectados e recibir un trato adecuado polo resto da comunidade educativa.
- b) A estar informados sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, para o que se lles facilitará o acceso ao profesorado e aos membros dos equipos directivos dos centros docentes.
- c) A recibir información sobre as normas que regulamentan a convivencia nos centros docentes.
- d) A ser oídos, nos termos previstos por esta lei, nos procedementos disciplinarios para a imposición de medidas correctoras de condutas contrarias á convivencia dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.
- e) A participar no proceso educativo a través de consultas e outros procedementos de participación directa que estableza a Administración educativa.

2. Así mesmo, como primeiros responsables da educación dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, teñen os seguintes deberes:

- a) Coñecer, participar e apoiar a evolución do seu proceso educativo, en colaboración co profesorado e cos centros docentes.
- b) Coñecer as normas establecidas polos centros docentes, respectalas e facelas respectar, así como respectar e facer respectar a autoridade e as indicacións ou orientacións educativas do profesorado no exercicio das súas competencias.
- c) Fomentar o respecto polos restantes compoñentes da comunidade educativa.
- d) Colaborar cos centros docentes na prevención e corrección das condutas contrarias ás normas de convivencia dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.

#### ***Dereitos e deberes do alumnado.***

1. Recoñécenselle ao alumnado os seguintes dereitos básicos de convivencia escolar, sen prexuízo dos establecidos nas leis orgánicas de educación:

- a) A recibir unha formación integral e coeducativa que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade nun ambiente educativo de convivencia, liberdade e respecto mutuo.



- b) A que se respecten a súa identidade, integridade e dignidade persoais.
  - c) Á protección integral contra toda agresión física ou moral, e en particular contra as situacións de acoso escolar.
  - d) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV desta lei.
  - e) A participar na confección das normas de convivencia e na resolución pacífica de conflitos e, en xeral, a participar na toma de decisións do centro en materia de convivencia.
2. Son deberes básicos de convivencia do alumnado:
- a) Participar e colaborar na mellora da convivencia escolar e na consecución dun adecuado clima de estudo no centro, respectando o dereito dos seus compañeiros ou compañeiras á educación.
  - b) Respetar a dignidade e as funcións e orientacións do profesorado no exercicio das súas competencias, recoñecéndoo como autoridade educativa do centro.
  - c) Respetar a liberdade de conciencia, as conviccións relixiosas e morais, a igualdade de dereitos entre mulleres e homes e a dignidade, integridade e intimidade dos restantes membros da comunidade educativa.
  - d) Respetar as normas de organización, convivencia e disciplina do centro docente.
  - e) Conservar e facer un bo uso das instalacións e dos materiais do centro.
  - f) Intervir, a través das canles regulamentarias, en todo aquilo que afecte a convivencia dos seus respectivos centros docentes.
  - g) Seguir as directrices do profesorado respecto da súa educación e aprendizaxe.
  - h) Asistir a clase con puntualidade e co material preciso.
  - i) A ser tolerante e a actuar respectando á liberdade, á integridade e á dignidade de toda a comunidade educativa; coa non discriminación; coa implicación na vida do centro e na consecución dun clima axeitado de estudo; co respecto ás normas de organización, convivencia e disciplina; coa asistencia á clase; o coidado dos recursos e instalacións etc.

### ***Dereitos e deberes do profesorado.***

1. Ao profesorado, dentro do marco legal establecido e no ámbito da convivencia escolar, recoñécenselle os seguintes dereitos:
- a) A ser respectado, recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.
  - b) A desenvolver a súa función docente nun ambiente educativo adecuado no que se preserve en todo caso a súa integridade física e moral.
  - c) A participar e recibir a colaboración necesaria para a mellora da convivencia escolar e da educación integral do alumnado.



d) A que se lle recoñezan as facultades precisas para manter un adecuado ambiente de convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares.

e) Á protección xurídica adecuada ás súas funcións docentes.

f) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV desta lei.

g) A acceder á formación necesaria na atención á diversidade e na conflitividade escolar e recibir os estímulos máis axeitados para promover a implicación do profesorado en actividades e experiencias pedagóxicas de innovación educativa relacionadas coa convivencia e a mediación.

2. Son deberes do profesorado:

a) Respetar e facer respetar as normas de convivencia escolar e a identidade, integridade e dignidade persoais de todos os membros da comunidade educativa.

b) Adoptar as decisións oportunas e necesarias para manter un adecuado ambiente de convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares, corrixindo, cando lle corresponda a competencia, as condutas contrarias á convivencia do alumnado ou, no caso contrario, poñéndoo en coñecemento dos membros do equipo directivo do centro.

c) Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de acoso escolar.

d) Informar ás nais e pais ou ás titoras ou titores sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, cumprindo as obrigas de dispoñibilidade dentro do horario establecido no centro para a atención a aqueles que lle impoña a normativa aplicable.

e) Informar aos responsables do centro docente e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e sigilo profesional sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.

f) Deber de sigilo dos empregados públicos segundo o artigo 74 da Lei 2/2015, do 29 de abril, sobre as materias clasificadas e as demais de difusión prohibida legalmente, e manter a debida discreción sobre aqueles asuntos que coñezan por razón do seu cargo, o que implica non facer uso da información obtida para beneficio propio ou de terceiros, ou en prexuízo do interese público.

- Tamén o artigo 10 da LOPD sinala que o responsable do ficheiro e os que interveñan en calquera fase do tratamento de datos de carácter persoal están obrigados ao segredo profesional respecto aos mesmos e ao deber de gardalos, obrigacións que subsistirán aínda despois de finalizar as súas relacións co titular do ficheiro ou, no seu caso, co seu responsable.



***Dereitos e deberes do persoal de administración e de servizos.***

1. Ao persoal de administración e de servizos dos centros docentes, dentro do marco legal establecido e no ámbito da convivencia escolar, recoñécense os seguintes dereitos:

- a) A ser respectado, recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.
- b) A desenvolver as súas funcións nun ambiente adecuado no que se preserve en todo caso a súa integridade física e moral.
- c) A participar, no exercicio das súas funcións, na mellora da convivencia escolar.
- d) Á protección xurídica adecuada ás súas funcións.
- e) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV desta lei.

2. Son deberes do persoal de administración e de servizos:

- a) Respetar e colaborar, no exercicio das súas funcións, para facer que se respecten as normas de convivencia escolar e a identidade, integridade e dignidade persoais de todos os membros da comunidade educativa.
- b) Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de acoso escolar.
- c) Informar aos responsables do centro docente e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e sigilo profesional sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.
- d) Gardar sigilo e confidencialidade respecto das actuacións relacionadas co ámbito educativo das que teña coñecemento.

Lugo, 22 de setembro de 2016